

Як Папялушцы ператварыцца ў Lady?

Узяць крэдыт і не прагадаць?

Хто на дарозе ўрагуе ад завіі і сцюжы?

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3

«БЕЛКААПСАЮЗ»: РАБОТА ПА ПОШУКУ ЎНУТРАНЬХ РЭЗЕРВАЎ

Аляксандр Лукашэнка патрабуе кардынальнага паляпшэння фінансавага стану сістэмы спажывецкай кааперацыі і на-рошчвання пазіцыі на ўнутраным спажывецкім і знешнім рынках. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў на нарадзе аб стане і развіцці спажывецкай кааперацыі Беларусі, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што, назначаючы ў снежні мінулага года новага старшыню праўлення Белкаапсаюза, дамаўляліся, што ў пачатку 2014 года ён прадставіць тое, як будзе працаваць, функцыянаваць сістэма Белкаапсаюза, што будзе зроблена для ўдасканалення яе дзейнасці і вываду з фінансавай ямы.

«Белкаапсаюз у нас ніколі не вызначыўся. І калі яму былі прадстаўлены нядарныя магчымасці ў канкурэнтнай барацьбе на гэтым полі, за гэты час практычна, акрамя барацьбы з карупцыяй, больш нічога не было зроблена», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт акцэнтаваў увагу на тым, што кааператыву гандаль з'яўляецца важнейшай крыніцай забеспячэння сельскіх жыхароў харчовымі і прамысловымі таварамі, усім неабходным для жыцця і вядзення падсобных гаспадарак. Паводле яго слоў, гэта амаль чвэрць насельніцтва краіны. «Ды і ў раённых цэнтрах якасць і разнастайнасць паслуг, што аказваюцца насельніцтву, у многім вызначаюцца работай прадпрыемстваў спажывецкай кааперацыі. Гэта яшчэ плюс больш як мільён чалавек», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што работа Белкаапсаюза не раз крытыкавалася. У лютым мінулага года на агульным сходзе яго прадстаўнікоў Прэзідэнт вылучыў асноўныя праблемы і недапрацоўкі, якія неабходна ўстараніць. «Аднак былое кіраўніцтва з гэтым не справілася», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

«Пакуль у сферы вытворчасці Белкаапсаюза — тэхнічная, тэхналагічная адсталасць, а на некаторых прадпрыемствах — неканкурэнтаздольнасць выпускаемай прадукцыі. З-за гэтага растуць складскія запасы. Часта выпускаецца тое, што абсалютна нікому не патрэбна. А гэта ўжо злачыніца», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт падкрэсліў, што лінейка тавараў, рэалізаваных арганізацыямі спажывецкай кааперацыі, прадстаўленне розных паслуг павінны поўнасьцю адпавядаць сучасным патрабаванням сельскіх жыхароў, а цэны павінны быць даступнымі. «Работа па пошуку ўнутраных рэзерваў зніжэння цэн павінна стаць сістэмнай, нормай для работ прадпрыемстваў спажывецкай кааперацыі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу і на тое, што немалая доля выгаднай прадукцыі ідзе міма нарыхтоўчай галіны Белкаапсаюза. «А ў вас была ж канкурэнтная перавага! Выводзіце ў краіне заняліся гэтым напрамкам. Пры максімальнай даступнасці і высокай мабільнасці ў сельскай масавасці ўстаўце лідэрства прыватнікам, ды яшчэ маючы розныя прэферэнцыі дзяржавы, недапушчальна», — падкрэсліў Прэзідэнт. Ён пацкавіўся ў кіраўніцтва Белкаапсаюза, якія меры прыняты ўжо і будучы прымашца ў далейшым. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы адзначыў, што задача заключаецца не толькі ў нарыхтоўцы дэкарацыйнай прадукцыі і сыравіны, але і ў эфектыўнай іх перапрацоўцы, прычым з высокай дабаўленай вартасцю.

Прэзідэнт выказаў незадавальненне мадэрнізацыйнай перапрацоўчых вытворчасцяў, якая вядзецца. Ён таксама закрануў яшчэ адну тэму — арганізацыя высокадаходнай вытворчасці гатовых вырабаў з футра клетчатных пушковых зьяроў для рэалізацыі на ўнутраным рынку і на экспарт, пацкавіўшыся далейшымі планами наконт развіцця гэтага напрамку.

Звяртаючыся да старшын праўлення Белкаапсаюза Валерыя Іванова, Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў актыўнай работы па ўстараненні ўсіх вылучаных праблемных пытанняў. «Тая сітуацыя, якая склалася ў Белкаапсаюзе, і тое, як працуе Белкаапсаюз, недапушчальна», — лічыць кіраўнік дзяржавы. Ён дадаў, што гэта адносіцца і да губернатараў: «Гэта ваш гандаль. Вы галавой адказваеце за аграпрамысловы комплекс, а там Белкаапсаюз корміць, апранае, абубае вашых людзей», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Традыцыі СТАЦЬ ЭКСПЕРТАМ МОЖА КОЖНЫ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белпошта» ў чарговы раз праводзіць конкурс-апытанне «Лепшая паштовая марка Рэспублікі Беларусь 2013 года».

Да ўдзелу ў ім запрашаюцца ўсе ахвотныя, бо для таго, каб стаць свайго роду экспертам, членам журы, дастаткова наведаць раздзел «Філатэлія» на сайце прадпрыемства (www.belpost.by) альбо любое аддзяленне паштовай сувязі нашай краіны. Там можна азнаёміцца з умовамі конкурсу-апытання, запоўніць пранаваную анкету і накіраваць яе (у канверце) на адрас выдавецкага цэнтру «Марка» РУП «Белпошта»: пр. Незалежнасці, 10, 220050, Мінск (з пазнакай «Конкурс»).

Па традыцыі, сярэд тых удзельнікаў апытання, якія назавуць марку-пераможцу, будуць разыграны прызы — наборы філатэлістычнай прадукцыі.

Час на роздумі і выбар — месяц: з 1 па 28 лютага. **Валяціна ДОЎНАР.**

НІКАДЗІМАВЫ ФАЗАНЫ

З вокнаў аграсядзібы «У Нікадзіма», гаспадаром якой з'яўляецца Нікадзім Нарбутавіч, адкрываецца шыкоўны выгляд на Мірскае замка. Безумоўна, гэта важная акалічнасць для прыцягнення гасцей на сваю сядзібу, але гаспадару яе падалося малавата, і былы аграном і вадзіцель (па адукацыі і прафесіі) стварыў у дадатак сапраўдны фазанарый: у клетцы-вальеры ён гадуе 25 прыгожых птушак. За пяць гадоў свайго захвалення Нікадзім Барысавіч навучыўся правільна абыходзіцца з крылатымі экзатычнымі істотамі, ведае сакрэты іх утрымання і кармлення. Нават у моцныя маразы яго фазаны выглядаюць дагледжанымі і надзіва прыгожымі.

Упаўнёны, што калісьці ўладальнікі Мірскага замка таксама разводзілі каралеўскіх птушак — паўліну і фазану, — кажа гаспадар аграсядзібы Нікадзім Нарбутавіч. — Няхай мае гадаванцы дапамагаюць узабагаціць уражанні і ўяўленні пра гісторыю і сённяшні дзень замка, занесенага ў спіс помнікаў, узятых пад ахову ЮНЕСКА.

У гарадскім пасёлку Мір Карэліцкага раёна сёння дзейнічаюць чатыры аграсядзібы, і на працягу года ніводная з іх не пустуе. Сядзіба «У Нікадзіма» карыстаецца асаблівай пашанай у гасцей і жыхароў пасёлка, бо яе гаспадар здольны на самыя розныя знаходкі. **Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.**

Свежы погляд БУДУЧЫНЯ КРАІНЫ — ІНІЦЫЯТЫЎНАЯ МОЛАДЗЬ

Праект «100 ідэй для Беларусі» — аснова для далейшага развіцця краіны. Пра гэта заявіў старшыня Савета Рэспублікі Анатоль РУБІНАЎ падчас адкрыцця ў Нацыянальнай акадэміі навук выстава-прэзентацыі лепшых распрацовак удзельнікаў.

— Мы павінны знаходзіць шляхі прарыву ў эканоміцы, але без творчасці гэта немагчыма. Трэба разумець, што творчасць — гэта не толькі літаратура ці музыка. Існуе і тэхнічная, і навуковая творчасць. Беларусь багатая на людзей, якія «гараць» сваімі наватарскімі ідэямі і могуць стварыць нешта вартэ, — адзначыў Анатоль Рубінаў.

Па яго словах, арыентацыя праекта менавіта на моладзь — гэта правільнае рашэнне. Бо ў маладосці чалавек валодае найбольшым творчым патэнцыялам. Магчыма, маладым не заўжды хапае ведаў і вопыту, але гэта нават падтурхоўвае да актыўных дзеянняў. Сённяшнія хлопцы і дзяўчаты дзякуючы інфармацыйным тэхналогіям могуць адкрыць для сябе ўзровень свет, адчыніць яго «пульс» і зразу мець, якіх ідэй і вынаходніцтваў зараз не хапае.

Таксама старшыня Савета Рэспублікі адзначыў, што фінансавая падтрымка найбольш цікавых са «100 ідэй для Беларусі» будзе аказвацца «настолькі, наколькі гэта магчыма». **СТАР 2**

«БелАЗ выходзіў і з больш складаных сітуацый»

Пра спецыфіку працы, праблемы сярэдніх гарадоў і дэпутацкае хобі «Звяздзе» распавёў Дзмітрый ХАРЫТОНЧЫК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі.

АД САНТЭХНІКІ ДА УЦЯПЛЕННЯ ДАМОЎ
— Дзмітрый Іванавіч, калі рыхтаваўся да гутаркі з вамі, мне прадставілі вас як вельмі актыўнага парламентарыя. Але адкуль у былога намесніка генеральнага дырэктара Беларускага аўтамобільнага завода прага да дэпутацтва?
— Я так выхаваны, што мне ўсё жыццё хацелася працаваць у калектыве, — кажа суразмоўца. — Падчас працы на заводзе актыўна ўдзельнічаў у прафсаюзным руху, а ўжо пасля я быў абраны дэпутатам у гарадскі Савет. І калі праводзілі перадыбарную кампанію па абранні дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў, я зацкавіўся, а заводскі калектыву, яго кіраўніцтва падтрымалі і вылучылі маю кандыдатуру. Зараз, як дэпутат, тры тыдні працую ў Мінску і адзін — у акрузе з выбаршчыкамі. Людзі прыходзяць да мяне з вельмі рознымі пытаннямі. Іх цікавіць і праца камунальных службаў, і сантэхніка, і уцяп-

Парламент: дзень за днём

ленне дамоў... Безумоўна, не ўсе ведаюць, хто займаецца той ці іншай справай. А таму многім прасцей пайсці да нас і падзяліцца сваімі праблемамі, каб дэпутаты параілі, куды паставіць зварнуцца з пытаннямі. Сустрэкаліся і больш складаныя выпадкі. Напрыклад, прызнанне ранення жанчыны, якое тая атрымала падчас гітлераўскай акупацыі.
— Калі часта сустракаецеся з жодзіцамі, павінны добра ведаць асноўныя праблемы аўтаграда. **СТАР 2**

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ВЯРХОЎНАЯ РАДА УКРАЇНЫ АДМЯНІЛА СПРЭЧНЫЯ ЗАКОНЫ

Парламент Украіны на ўчарашнім пасяджэнні адмяніў прынятыя 16 студзеня законы, якія прадугледжваюць узмацненне жорсткасці адказнасці за парушэнні падчас масавых акцый, перадаюць інфармагенцтвы. Дэпутаты адмянілі ўсе законы, прынятыя 16 студзеня, акрамя закона аб дзяржбюджэце і амністыі. За адпаведную пастанову, на якой настойвала апазіцыя, прагаласавала абсалютная большасць — 361 дэпутат. Законы, прынятыя Радай Украіны 16 студзеня, прадугледжвалі крмінальнае адказнасць за паклёп і экстрэзізм, а таксама адказнасць за блакіраванне будынкаў або збудаванняў, якія забяспечваюць дзейнасць органаў дзяржаўнай улады. Таксама ўзмацнялася адказнасць за парушэнні пры правядзенні мітынгаў і арганізацыю масавых беспарадкаў. Адмена рэзанансных законаў была адным з асноўных патрабаванняў украінскай апазіцыі. У гэты ж дзень прэм'ер-міністр Украіны Мікалай Азарав падаў у адстаўку. Рашэнне сысці ў адстаўку Азарав прыняў з мэтай стварэння «дадатковых магчымасцяў для грамадска-палітычнага кампрамісу, дзеля мірнага ўрэгулявання канфлікту» ў Украіне. Паводле яго слоў, існуючая канфліктная сітуацыя пагражае эканамічнаму і сацыяльнаму развіццю Украіны, нясе ў сабе пагрозу ўсяму украінскаму грамадству і кожнаму грамадзяніну.

АХВЯРАМІ СТРАЛЬБЫ ШТОГОД СТАНОВЯЦА ДЗЕСЯЦЬ ТЫСЯЧ АМЕРЫКАНСКІХ ДЗЯЦЕЙ

У ЗША ў выніку стралёўнінаў штогод гінуць або атрымліваюць раненні каля дзясці тысяч дзяцей і падлеткаў. Пра гэта гаворыцца ў даследаванні прафесара педыятрыі Ельскага ўніверсітэта Джона Левенталя. Паводле звестак вучонага і яго даследчай групы, у стацыянары з агнястрэльнымі раненнямі за год трапляюць каля сямі тысяч дзяцей. Яшчэ прыблізна тры тысячы паміраюць на месцы злачыніцтва. Сярод тых, каго паспяваюць шпіталізаваць, смяротнасць складае шэсць працэнтаў. Большасць раненняў дзясці атрымлівалі ў выніку нападаў. У сувязі з атрыманымі данымі эксперты прапаноўваюць зрабіць больш жорсткім заканадаўства і забараніць продаж агнястрэльнай зброі людзям, маладзёжым на 21 год. Сёння ў большасці штатаў легальна купіць пісталет могуць грамадзяне ад 18 гадоў. Як адзначаюць навукоўцы, часцей за ўсё падлеткі здзяйсняюць забойствы менавіта ва ўзросце ад 18 да 20 гадоў.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ПАЛАСКАННЕ РОТА ПАВЫШАЕ РЫЗЫКУ ІНСУЛЬТАЎ

Навукоўцы з Вялікабрытаніі даказалі, што паласканне рота — небяспечная працэдура, якая павышае рызыку развіцця інсульту і захворванняў сардэчна-сасудзістай сістэмы, паведамляюць інфармагенцтвы.

Пры паласканні рота разам са шкоднымі бактэрыямі вымываецца карысная флора, якая дапамагае крывяносным судам правільна функцыянаваць. Як вынік — павышэнне ціску і нагрузкі на сэрца, піша The Daily Mail. Для пацвярджэння гэтай тэорыі даследчыкі правялі вопыт. Добраахвотнікам папрасілі прапаласкаць рот магутным антyseптыкам. Было адзначана павышэнне артырыяльнага ціску, якое захоўвалася на працягу некалькіх гадзін пасля працэдуры. Ціск паддоследны ў сярэднім узростаў на 2—3,5 адзінкі.

КОРАТКА

Усе рэстараны і кавярні Мінска ў час чэмпіянату свету па хакеі будуць прапаноўваць стравы беларускай кухні, а таксама прапаноўваць да апошняга кліента, паведамілі ва Упраўленні гандлю і паслуг Мінгарвыканкама.

Сярэдняя заробатная плата ў Мінску набліжаецца да В8 млн. Найбольш высокааплачаныя ў сталіцы ў снежні былі работнікі арганізацый, звязаных з вылічальнай тэхнікай і фінансавай дзейнасцю — адпаведна В16300,1 тыс. і В12343,5 тыс.

Новыя мадыфікацыі рухавіку Мінскага матарнага заводу паспяхова прайшлі сертыфікацыю на адпаведнасць еўрапейскім экалагічным нормам (Stage 3A і Stage 4). Цяпер афармляецца сертыфікацыйная дакументацыя, і ў бліжэйшы час на завод павінна паступіць афіцыйнае пацвярджэнне аб адпаведнасці беларускіх рухавікоў патрабаванням дырэктывы і правіл ЕЭК ААН.

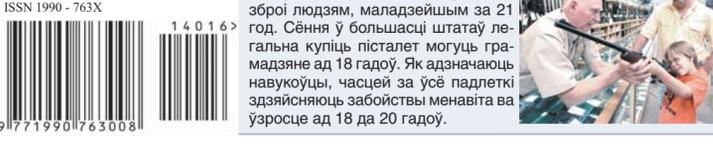
XXI Мінская міжнародная кніжная выстаўка-кірмаш пройдзе ў беларускай сталіцы 5-9 лютага. Гасцямі кніжнага форуму стануць прадстаўнікі 23 краін.

Напярэдадні СУСТРАКАЕ МІНСК ХАКЕЙНЫ

Як беларусы рыхтуюцца да чэмпіянату свету?

У сталіцы поўным ходам ідзе падрыхтоўка да чэмпіянату свету па хакеі. І хоць да пачатку самой падзеі яшчэ некалькі месяцаў, змены, звязаныя з ёй, ужо шмат дзе заўважыма. Прысмакі ў форме кляшак, білетныя касы для іншаземцаў, супрацоўнікі самых розных службаў вывучаюць замежныя мовы... Карэспандэнты «Звязды» дэдаліся пра падрабязнасці некаторых новаўвядзенняў, прымеркаваных да важнага спортыўнага мерапрыемства.

ШКАЛАДНЫ ХАКЕЙ
Спартыўнага падзея сусветнага маштабу дазволіць не толькі сузіраць канькі, шайбы і кляшкі, а яшчэ і... есці іх. Маецца на ўвазе спецыяльны сувенирны шакалад, які выпусціла «Камунарка».

■ Ва ўрадзе

ЭЛЕКТРАЭНЕРГЕТЫЦЫ НЕ ХАПАЕ КАНКУРЭНЦЫЙ, А СФЕРЫ ПАСЛУГ — РАБОТНІКАЎ?

Учора прайшло пасяджэнне Прэзідыума Савета Міністраў Беларусі. Падчас яго было разгледжана пытанне аб канцэпцыі закона аб электраэнергетыцы і абмеркавана падрыхтоўка да чэмпіянату свету па хакеі, які адбудзецца сёлета ў нашай краіне.

СТАНЕ БОЛЬШ ГАНДЛЯРОЎ ЭНЕРГІЯЙ

Над рэфармаваннем электраэнергетычнай сферы ва ўрадзе пачалі працаваць даўно. Вядома, закон аб энергетыцы неабходны, каб аб'яднаць усё існуючыя разрозненыя акты, каб з'явіўся зразумелы для ўсіх дакумент. Аб канцэпцыі такога закона загаварылі яшчэ 2 гады таму. І сёння прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл МЯСНІКОВІЧ кажа, што «ад таго, як будзе сфарміравана канцэпцыя закона, будзе залежаць і дзейнасць нашай эканомікі».

Уладзімір ПАТУПЧЫК, міністр энергетыкі, падчас свайго дакладу ахарактарызаваў канцэпцыю як «прапановы па ўдасканаленні працы электраэнергетычнай галіны». Галоўнае — недапушчэнне манопалізацыі. «Аналіз практыкі рэфармавання гэтай галіны ў розных краінах паказваў, што з мэтай дэманалізацыі электраэнергетыкі неабходна ажыццявіць падзел канкурэнтных (вытворчасці і продаж электраэнергіі) і манопольных відаў дзейнасці (перадача і размеркаванне электраэнергіі) шляхам падзелу адпаведных суб'ектаў электраэнергетыкі», — тлумачыць міністр.

«Канцэпцыя змяжа ўрэгуляваць адносіны як на ўзроўні рэспублікі, так і паміж суб'ектамі гаспадарання, што вельмі важна, каб выбудаваць празрыстую схему цэнаўтварэння, — кажа Леанід ШЭНЕЦ, першы намеснік міністра энергетыкі. — 12 станцый высокага ціску будуць вылучаны ў генеруючую кампанію (93-95% усёй энергіі, якая ствараецца), таму кожна будзе бачыць цану, з чаго складаюцца выдаткі. На аптовым рынку будзе больш удзельнікаў».

АПЕТЫТЫ ТАКСІСТАЎ АБМЯЖУЮЦЬ?

«Падрыхтоўка да чэмпіянату свету па хакеі ідзе па плане, і ніякіх сур'ёзных праблем няма», — так пачаў сваё выступленне Анатоль ТОЗІК, намеснік прэм'ер-міністра. — Разам з тым, цэлы шэраг пытанняў патрабуе вельмі ўважлівага разгляду». У прыватнасці, віцэ-прэм'ер звярнуў увагу на працу па давадзеным арэн да адпаведнасці патрабаванням міжнародных кантралёраў. Непакоець і размяшчэнне ўдзельнікаў і гасцей чэмпіянату. «Мы гатовы прадаставіць 14 аб'ектаў на больш чым 5 тысяч месцаў. Гэта гасцінчыныя комплексы і хостэлы. Таксама для засялення будуць выкарыстаны студэнцкія інтэрнаты. Аднак некаторыя гасцінчыны яшчэ будуцца. Канчатковы тэрмін уводу ў эксплуатацыю запланаваных комплексаў — люты-красавік». Вельмі значныя праблемы ёсць з кваліфікаваным персаналам для гасцінцы, рэстаранаў. Не хапае курахаў, афіцыйнтаў.

Разгледжаны таксама пытанні па аб'ектах грамадскага харчавання, забеспячэнні доступу ў інтэрнэт у любым месцы, кошце паслуг таксі. «Нашы таксісты могуць скарыстацца сітуацыяй, — папярэджаў Анатоль Тозік. — Тады нам прыйдзецца ўсталяваць жорсткі тэрэф на тэрыторыі Мінска, які павінен будзе выконваць кожны таксіст».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

■ У рэгіёне

НА МІНШЧЫНЕ МЕДЫЦЫНА — У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

У Мінскай вобласці не хапае медыцынскіх работнікаў. «Цяжка часта кадры ў сістэме аховы здароўя набывае пагрозлівія памеры. У некаторых балычых на 118 ставак працуе толькі 60 урачоў. Акрамя таго, выклікае занепакоенасць кошт медыцынскіх лекаў: у дзяржаўных і камерцыйных аптэках ён значна адрозніваецца».

Пра гэта заявіў на пасяджэнні аблвыканкама, дзе прааналізавана выкананне мерапрыемстваў па папярэджанні пажараў і гібелі ад іх людзей, губернатар Міншчыны Сямён ШАПІРА.

Кіраўнік цэнтральнага рэгіёна краіны засяродзіў увагу прысутных на праблемах па забеспячэнні бяспекі жыхароў Міншчыны і выпрацоўцы сістэмнага і комплекснага падыходу для папярэджання гібелі людзей. Летась звыш 230 чалавек загінулі ў дарожна-транспартных здарэннях, 126 — на вытворчасці, 250 — атруціліся алкаголем. Ахвярамі пажараў сталі 182 чалавекі, у тым ліку 8 дзяцей. Гэта менш, чым у 2012-м, але статыстыка даволі значная і прымушае шукаць канкрэтныя рашэнні па зніжэнні колькасці няшчасных выпадкаў.

У сувязі з гэтым у бліжэйшай перспектыве будзе разгледжана работа ўсіх службаў вобласці, якія маюць дачыненне да здароўя і бяспекі грамадзян: адукацыі, спорту, турызму, культуры, працы і сацыяльнай абароны.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

БУДУЧЫНЯ КРАІНЫ — ІНІЦЫЯТЫЎНАЯ МОЛАДЗЬ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Усё, безумоўна, прафінасаваць нельга, але ў найбольш перспектывных падтрымка будзе, — сказаў Анатоль Рубіна.

На выставе-прэзентацыі свае працы пра-дэманстравалі 16 фіналістаў (яшчэ пра 34 ідэі іх аўтары распавялі ў фармаце выступлення). Напрыклад, праект па выкарыстанні ў Беларусі расліны пад назвай «амарант» распрацавала настаўніца сталічнай гімназіі №61 Юлія Лабус разам са сваімі вучнямі.

— Амарант — гэта ўнікальная расліна. Яе радзіма — Паўночная Амерыка, — распавядае Юлія Міхайлаўна. — Бялок, які змяшчаецца ў расліне, блізікі па саставе да груднога малака. Па сваіх пажыўных уласцівасцях амарант нават пераўзыходзіць казеінавы бялок, які ўключаны ў сумесі для дзіцячага харчавання. У насенні амаранту ёсць рэчыва, якое валодае моцнымі рэгенеруючымі здольнасцямі і можа выкарыстоўвацца ў медыцыне. А крухмал з амаранту цудоўна падыходзіць для вытворчасці касметыкі.

Адна з галоўных пераваг выкарыстання амаранту, па словах Юліі Лабус, — гэта адсутнасць ахдоў па пры яго перапрацоўцы. Аднапрацаваная маса можа служыць кормам для жывёл.

У ШІА для вывучэння амаранту створаны цэлы інстытут, а суседнія Польшча, Украіна і Расія актыўна займаюцца вырошчваннем гэтай культуры. У Беларусі пакуль што гэта не распаўсюджана шырока.

Падчас прэзентацыі праекта Юлія Міхайлаўна са сваімі вучнямі частавала прысутных хлебам з дабаўленнем зробленых амарантавых зярнят, амарантавым печывам, паказвала мыла і скраб, якія выраблены з дабаўленнем кампанентаў гэтай расліны. Дарэчы, каб атрымаць матэрыял для наву-

Фота Алены Кішчыц

ковых эксперыментаў, настаўніца вырошчвае амарант з насення на ўласнай дачы. Прапанова прадстаўнікоў гімназіі №61 — будаўніцтва ў Беларусі комплексу па перапрацоўцы гэтай карыснай расліны.

А вось вучань 11 класа Ліцэя БНТУ Ігар Балычкін прапанаваў на суд экспертаў «Шклопакеты будучыні». У іх вытворчасці выкарыстоўваецца празрысты азэргель. — Гэта рэчыва, у якім вадкавая фаза поўнаасц замешчана газападобнай, — распавядаў Ігар. — Матэрыял вельмі напружны. З дэламогай яго можна ствараць, напрыклад, звышлёгка, але вельмі трывалыя броні-камізэлькі альбо «пасткі» для касмічнага

смяцця. Але і для «прыземленых» мэт — такіх, як вытворчасць шклопакетаў — ён таксама цудоўна падыходзіць.

Па словах першага сакратара ЦК БРСМ, старшын пастананнай камісіі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццям Ігара Бузюоскага, эксперты, што будуць вызначаць праекты-пераможцы, — гэта адны з лепшых у сваіх сферах спецыялісты, якія павінны даць убачанаму аб'ектыўную ацэнку. Чыя менавіта ідэя стане рэальнасцю і калі гэта адбудзецца, яшчэ належыць даведацца ў будучым.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

■ На кантролі

ВЫДАТКІ ТРЭБА СКАРАЧАЦЬ

— Сёння прадпрыемства «Гомсельмаш» перажывае не самую лепшую часць свайго існавання. Таму трэба не толькі вырашаць праблемы, якія ёсць на прадпрыемстве, але і — самае галоўнае — знайсці выйсце з сітуацыі, — адзначаў старшыня Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ДВОРНІК на сустрэчы з калектывам прадпрыемства.

«Гомсельмаш» уваходзіць у чацвёрку найбуйнейшых прадпрыемстваў вобласці, якія выпускаюць больш за палову аб'ёму прамысловай прадукцыі рэгіёна. Станючая дынаміка росту аб'ёму экспарту — гэта вынік працы створаных за межамі сумесных прадпрыемстваў і зборачных вытворчасцяў. У агульным аб'ёме прадукцыі, якая выраб-

ляецца на прадпрыемстве на экспарт, доля камбайнаў, што выпускаюцца на сумесных вытворчасцях, складае больш за 90%. Разам з тым, работа праз сумесныя вытворчасці мае і пэўныя недахопы, бо становіцца больш доўгім тэрмін вытворчасці і рэалізацыі тэхнікі. Вытворчасць вядзецца круглы год, а продажы ажыццяўляюцца сезонна. Таксама валютная выручка вяртаецца толькі на працягу года.

Ёсць шмат праблем, звязаных з удасканаленнем гандлёвых узаемаадносін паміж Беларуссю і яе асноўнымі партнёрамі — Расіяй і Украінай. Выкананне паказчыкаў па экспорце сёння вельмі ускладнена ў сувязі з прынятымі на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі заканадаўчымі актамі, якія не дазва-

ляюць ажыццяўляць запланаваныя пастаўкі машынакомплексаў на створаных сумесных вытворчасці і прадпрыемствы. Таму трэба шукаць рынкі збыту і ў іншых краінах — такіх, як Алжыр, Марока, Бразілія, Уругвай, Парагвай, Ірак, Ірданія, Інданезія, Паўднёвая Карэя...

За мінулыя гады, калі надавалася шмат дзяржаўнай увагі развіццю «Гомсельмаша», усе аічынныя селггасвытворцы набылі камбайны і іншую тэхніку прадпрыемства. Таму сёння перад калектывам стаіць задача выхаду на знешнія рынкі. Каб вырабіць канкурэнтаздольны камбайн, трэба змяшчаць выдаткі. Існуючыя на прадпрыемстве праблемы заканамерна прывядуць да неабходнасці дадатковага аптымізацыі колькасці персаналу, які аслугоўвае асноўную вытворчасць. Падчас рэалізацыі прадпрыемствам палітыкі па зніжэнні выдаткаў, звязаных з вытворчасцю і збытам прадукцыі, вытворчым аб'яднаннем «Гомсельмаш» зацверджана праграма мерапрыемстваў на 2014 год, накіраваных на аптымізацыю расходаў, звязаных з закупкай сыварыны, матэрыялаў, камплектуючых вырабаў, з іх дастаўкай, зніжэннем спажывання цепла-энергазасур'ясу.

Пазіцыя кіраўніцтва Гомельскай вобласці грунтуецца на эканамічных рэаліях. Уладзімір Дворнік падкрэсліў, што лёс любога прадпрыемства ў першую чаргу ў руках яго калектыву:

— Шлях адзін — трэба больш актыўна працаваць на знешніх рынках. Паспех прыйдзе толькі пры ўмове скарачэння выдаткаў і стварэнні канкурэнтаздольнага камбайна. Якасць і кошт — гэта тое, што зробіць сёння ў нашых сілах.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

НАВІНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

БЕЛАРУСЫ СТАЛІ ЧАСЦЕЙ ЖАНІЦЦА І РАДЗЕЙ РАЗВОДЗІЦЦА

паведамліла БЕЛТА прэс-сакратар Нацыянальнага статыстычнага камітэта Волга Клаўсуц.

У 2013 годзе ў краіне было зарэгістравана 87 тыс. 127 новых сямейных саюзаў, распалася 36 тыс. 105 шлюбаў. Паводле аперацыйных статыстычных даных, у 2013 годзе ў параўнанні з 2012-м колькасць зарэгістраваных шлюбаў павялічылася на 14,3 працэнта, а колькасць разводаў зменшылася на 7,5 працэнта.

Паводле слоў спецыяліста, сьведчымі рэгіструемых і скасаваных шлюбаў у мінулым годзе палепшыліся. Так, у 2013 годзе на 1000 шлюбаў прыпадала 414 разводаў, а ў 2012 годзе было 512 разводаў. У мінулым годзе на 1000 жыхароў прыпадала 9,2 шлюбу (у 2012-м — 8,1) і 3,8 разводу (у 2012-м — 4,1).

ЯШЧЭ АДЗІН ДОМ СЯМ'І

У Пінскім раёне адкрылі дзіцячы дом сямейнага тыпу. Трэці па ліку ў раёне. Новы двупаверховы катэдж для гэтага будаваўны ў вёсцы Высокае.

Бацькамі вялікай сям'і сталі Людміла і Анатоль Кухарэнкі. Яны маюць сваіх траіх дзяцей. Пераехалі ў новы дом і ўзялі на выхаванне яшчэ пяцёра дзетак з тых, якія па розных прычынах аказаліся ў сіроцкіх становішчах. Усяго ж дом разлічаны на дзесяць дзяцей. І неўзабаве ў ім з'явіцца яшчэ дзедзі. А пакуль ідзе адаптацыя да новых умоў усіх членаў сям'і. Дзедзі прывыкаюць да бацькоў, бацькі да дзяцей, хлопчыкі і дзяўчачкі знаёмяцца з брацкамі і сястрычкамі.

Яна СВЕТАВА.

ДЗІКОЎ У БЕЛАРУСІ СТАНЕ МЕНШ

Да 1 сакавіка папуляцыя дзікаў ў краіне будзе зменшана да 35 тысяч асобін. Яшчэ ў 2013 годзе яна складала 62 тысячы асобін. Такім чынам, менш чым за год колькасць дзікоў у Беларусі скараціцца амаль удвая. Пра гэта на сустрэчы з журналістамі распавёў міністр лясной гаспадаркі Міхаіл АМЕЛЬЯНОВІЧ.

Мерапрыемствы па дэпапуляцыі дзіка звязаны, у першую чаргу, з успехамі афрыканскай чумы свіней (АЧС). Некалкі дзён таму чарговая выпадкі АЧС былі зарэгістраваны ў суседняй Літве. У сувязі з гэтым, па словах Міхаіла Амельяновіча, цяпер вельмі актыўна праводзіцца адстрэл дзікоў у памежных раёнах.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

ГАСПАДЫНЮ ВЫРАТАВАЛА КАЦЯНЯ

Пажар у жылым доме па вуліцы Жодзінскай у Смалявічах здарыўся за паўгадзіны да апоўначы: на «101» патэлефанавала жанчына, якая ўбачыла агонь з айна.

Дом ужо быў ахоплены полымем, калі на месца выкліку прыбылі мясцовыя выратавальнікі. На момант здарэння ў жыллі знаходзілася гаспадыня 1946 года нараджэння. Да прыезду работнікаў МНС яна выбегла з дому. Пазней высветлілася, што жанчыну разбудзіла кацяня... Пакаціваючы дом, бабця атрымала тэрмічныя апёкі 35-40 працэнтаў цела і была шпіталізавана. Па інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, гаспадыня пражывала адна. Напярэдадні пажару суседзі бачылі, як яна рыхталася, каб прапаліць печ. Мяркуюцца, што буда здарылася з-за шчыліны ў коміне. Дом выгарыў знутры...

Сяргей РАСОЛЬКА.

МІНА Ў ШКОЛЕ

У Лепелі, на тэрыторыі сярэдняй школы № 3, падчас правядзення дэмантаж гаспадарчай пабудовы знайшлі міну.

— Мінамётную міну калібрам 59 міліметраў знайшлі ўсяго за некалькі метраў ад вучэбнага корпуса. Ваенныя сапёры вывезлі небяспечную знаходку для знішчэння, — паведамліла «Звяздзе» Марына ФАНДЮ, прэс-сакратар Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях.

У гэты ж дзень прыкладна ў той жа час у Дубровенскім раёне пры правядзенні работ на вывадзе лесу брыгадай лесарубаў у зямлі былі знойдзены 46 артылерыйскіх снарадаў (калібрам 45 мм. — Аўт.) і 38 артылерыйскіх узрывальных часоў Вялікай Айчыннай вайны. Групай размініравання гэтыя боепрыпасы былі знішчаны на месцы знаходкі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ВЫБУХ БАЛОНА СПЫНІў ЗАСТОЛЛЕ

48-гадовая жыхарка Чырвонага Берага, што ў Жлобінскім раёне, запрасіла дзевю сябровак да сябе, каб вечарам адзначыць выхад сына. Выбух газавага балона прыкладна ў 19 гадзін прыпыніў застолле.

Калі пахараў разлік з вайсковай часці, размешчанай ў вёсцы прыехаў на месца здарэння, веранда, дах і маёмасць усярэдзіне адной з кватэр драўлянага дома былі цалкам ахоплены агнём. Як паведамляе прэс-служба Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС, выратавальнікамі былі знойдзены цэлы трох загінулых жанчын. Са слоў суседзяў, гаспадыня кватэры працавала санітаркай і не была заўважана ў злоўжыванні спіртнымі напоямі. Астатнія кватэры дома ад агню не пацярпелі. Мяркуюцца, што прычынай пажару стала парушэнне правілаў эксплуатацыі бытавой газавай пліты.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Ну і ну!

НЕЦВЯРОЗЫЯ... МІЛІЦЫЯНЕРЫ ЗА РУЛЁМ

Некалькі міліцыянераў Віцебшчыны летась звольнілі са службы за тое, што кіравалі аўто ў нецвярозым стане.

— На жаль, летась нашы супрацоўнікі ўчынілі злачынствы. Былі выяўлены чатыры факты язды пасля ўжывання спіртнога. Гэтыя супрацоўнікі звольнены і ніколі не будуць адноўлены на службе ў міліцыі. Дадзена жорсткая ацэнка кіраўнікам, якія своечасова не заўважылі гэтых супрацоўнікаў, — падкрэсліў Ігар ЯЎСЕЕЎ, начальнік УУС Віцебскага аблвыканкама.

Шмат чуткаў хадзіла наконт дарожна-транспартнага здарэння з удзелам афіцэра міліцыі, у выніку якога загінулі людзі.

— Летась ДТЗ з удзелам нашага старшага аперацыйнага дзяжурнага, падпаўкоўніка міліцыі, мела вялікі грамадскі рэзананс. Па яго віне ў ДТЗ загінулі мужчына і пакажыла жанчына. Я сам выязджаў на месца здарэння. Суд праходзіў у нас тут (ва УУС аблвыканкама. — Аўт.) — у актавай зале. Супрацоўнікі бацькі, якая жорстка ацэнка была дадзена дзеяннем калегі. Ніхто не верне, на жаль, загінулых, але ж ён застаўся інвалідам, быў пазбаўлены волі... Міліцыянеры таксама былі заўважаны і ў крадзяжах, перавышэнні службовых паўнамоцтваў, — раскажаў Ігар Яўсеєў.

Пры гэтым ёсць выпадкі, калі былых міліцыянераў аднаўляюць на службе.

— Літаральна ўчора аднавіў на службе лейтэнант, які служыў добра, нарананну не меў, а толькі падцікаў. Чаму ён не служыў такому ў міліцыі? Ён апраўдае давер. Людзі па розных прычынах звальняліся. Напрыклад, ехалі ў Расію на заробкі, але калі не атрымалася задуманае, вярталіся. Але ў любым выпадку на службе аднаўляюцца толькі тыя, хто раней не прыцягваўся да дысцыплінарнай адказнасці, — падкрэсліў начальнік УУС.

Летась 11 чалавек аднавілі на службе ў міліцыі. Што тычыцца прафесіяналізму, у 2013 годзе ўзнагародзілі нагрудным знакам «Класны спецыяліст міліцыі» 195 міліцыянераў Віцебшчыны. 835 на сёння ўжо маюць такі знак — пацвярджэнне высокага прафесіяналізму.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

«БелАЗ выходзіў і з больш складаных сітуацый»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Іх некалькі. І адна з іх — будаўніцтва сярэдняй школы № 10, новага дзіцячага садка ў маладым мікрараёне, які знаходзіцца за ажыўленай трасай. Усе навуцальныя ўстановы размешчаны на іншым бачу дарогі. Праект школы амаль завершаны, і ўжо неабходна рыхтаваць сродкі для будаўніцтва. Выбаршчыкаў, кіраўніцтва горада таксама хваляе пытанне развіцця. Жодзіна, напэўна, адзін з нямногіх гарадоў краіны, у якім адчуваецца прырост насельніцтва. І асноўныя пляцоўкі для будаўніцтва жылля амаль вычарпаны. Ужо цяпер трэба распрацоўваць, асвойваючы новы ўчастак комплекснай забудовы шматкватэрнымі дамамі і шукаць іншае месца для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва. А з гэтым праблема, бо Жодзіна з усіх бакоў акружанае землі сельскагаспадарчага значэння. Не менш значныя праблемы — праца транспарту, недахоп «вузкіх» медыцынскіх спецыялістаў, што характэрна для многіх сярэдніх і малых гарадоў. Аднак я надаюна сустракаўся з галоўным урачом жодзінскай балыніцы, і яна паведамліла, што на пэўныя спецыяльнасці прынілі інтэрнаў, якія ў бліжэйшы час будуць працаваць у горадзе. Упэўненасць нашага галоўнага ўрача ўсяляе ўпэўненасць і ў мяне.

— Не сакрэт, што і БелАЗ, і «Світанак», асноўныя прадпрыемствы Жодзіна, перажываюць сёння далёка не лепшыя часы. Ці адлюстравяецца гэта на беспрацоўі?

— Працэнт беспрацоўя ў горадзе невялікі. Мяркую, што гэтая лічба нават меншая ў параўнанні з агульнай статыстыкай па Беларусі. І нягледзячы на тое, што зараз нялёгка ўсёй прамысловай краіне, людзі працуюць і ведаюць, што наш завод у свой час выходзіў і з больш складаных сітуацый.

— Нядаўна Аляксандр Лукашэнка адзначаў, што сельніцтва Мінска перанасць на і ў сталіцы неабходна абмежаваць будаўніцтва жылля. Ці можа ў будучым Жодзіна стаць яшчэ адным горадам-спадарожнікам сталіцы?

— Жодзіна таксама ўключылі ў спецыяльную праграму гарадоў-спадарожнікаў, але яна глыбока не прапрацоўвалася. У гэтым кірунку збіраюцца надалей развіваць Смалевічы, для чаго да 2016 года пачнуць палепшыць шляхі зносін паміж райцэнтрам і Мінскам.

ДОБРЫ ІНТЭРНЭТ ЗА НИЗКУ ПЛАТУ

— Летась вы сталі адным з актыўных удзельнікаў прыняцця шэрагу законапраектаў.

— Наша камісія за паўтара года працы падрыхтавала 6 законапраектаў. Сярод даволі актуальных, цікавых варта адзначыць Закон «Аб унясенні змен і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусі «Аб электронным дакуменце і электронным лічбавым подпісе». Гэты закон больш дакладна рэгламентуе працу з лічбавым подпісам і будзе карысным як для грамадзян, так і для ўсіх прадпрыемстваў. Таксама прыняты Закон «Аб унясенні змен і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях перавозкі небяспечных грузаў»,

і папраўкі ў Закон «Аб інфармацыі, інфарматызацыі і абароне інфармацыі», які накіраваны на адкрыццё дзяржаўных органаў. Дзякуючы яму ў людзей з'явіцца магчымасць прысутнічаць на адкрытых пасяджэннях выканаўчых камітэтаў. Яны здоліць удзельнічаць у падобных пасяджэннях абмяркоўваць надзённыя праблемы. Акрамя таго, мы прынялі Закон «Аб супрацьдзейнічэнні маналістычнай дзейнасці і развіцці канкурэнцыі». Гэты дакумент замацаваў комплекс мер, якія накіраваны на недапушчэнне маналістычнага рынку, забеспячэнне развіцця супрадуўнай канкурэнцыі. Ён даволі просты ў прымяненні і рэалізацыі.

— Між іншым, для абмеркавання дэпутатамі вы ўдзельнічалі ў пытанне стану беларускіх дарог.

— Аўтамабільныя дарогі заўсёды з'яўляліся брандам Беларусі, аднак сёння рэгулярна ўзнікаюць абгрунтаваныя пытанні да стану дарожнай сеткі. У значнай меры гэта абумоўлена недастатковым фінансаваннем. Восць гэтае пытанне мы і павінны вырашаць сумесна з урадам у бліжэйшы час. Агульнае разуменне важнасці гэтага ёсць ва ўсіх зацікаўленых.

— А як ідзе праца над унясеннем паправак у Закон «Аб электрасувязі»?

— Яна яшчэ працягваецца. Трэба адзначыць, што з прыняццем гэтага закона наш «Белтэлком» гуляе свой маналістычны статус на пропуск міжнароднага трафіка. У гэты асяродак уводзіць новы аператар, які таксама здолее аказаць падобныя паслугі. Па вялікім рахунку, усё гэта стварае канкурэнтныя ўмовы ў вышэйзгаданай сферы, што

КАЛОЖА: ГАЛАСЫ ЖЫВОЙ ГІСТОРЫІ

У Гродне стартаваў культурна-гістарычны марафон «Каложы: галасы жывой гісторыі» з удзелам студэнтаў і выкладчыкаў ГрДУ імя Янкі Купалы, іншых ВНУ, наву-чэнцаў каледжаў, школ, членаў грамадскіх арганізацый, прыватнага брацтва і прыходу Свята-Барыса-Глеб-скай Каложскай царквы.

Акцыя стартавала ў галерэі UNIVERSUM «купалаўскага» ўніверсітэта, дзе адкрылася выстава фотаздымкаў, прысвечаных храму (аўтары — яго прыхаджане), а таксама рэпрадукцый гравюр, літаграфій і карцін. У музеі гісторыі ГрДУ адкрылася выстава старажытных царкоўных кніг, у тым ліку рэдкіх выданніў з фонду Каложы. Дарэчы, на наступны дзень у храме прайшоў урачысты малебен за здароўе студэнтаў.

Культурна-гістарычны марафон у гонар славытага помніка прыватнага брацтва будзе доўжыцца каля чатырох месяцаў. Акрамя розных выстаў, у праграме «круглы стол», навуковы семінар, музычна-паэтычная вечарына, дабрачынныя акцыі, конкурсы дзіцячых малюнкаў і відэаролікаў па гістарычнай тэматыцы з іх наступным выкарыстаннем у грамадскім транспарце. Мяркуюцца таксама правесці конкурс студэнцкіх ідэй па рэстаўрацыі Каложы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

АДЗНАКІ ПАСТАВІЦЬ

Для таго, каб павысіць важнасць вывучэння школьнага курса «Асновы бяспечнай жыццядзейнасці», спецыялісты Міністэрства адукацыі прапануюць з наступнага навучальнага года праводзіць залік-тэсціраванне па раздзелах «Правілы пажарнай бяспекі» і «Абарона населенніцтва ад надзвычайных сітуацый», на якія будуць запрашана і выратавальнікі.

Сёння «Асновы бяспечнай жыццядзейнасці» — абавязковыя для наведвання факультатывыя заняткі, на якіх не ставяць ацэнкі. Прапановы па змяненні падыходу да правядзення гэтага факультатыву абмяркоўваліся на работнай сустрэчы кіраўнікоў МНС і Міністэрства адукацыі. Як падкрэслівае міністр адукацыі Сяргей Маскевіч, «нікто б не хацеў, каб адзнакі за няведанне асноў бяспечнай жыццядзейнасці паставілі жыццё». Між іншым, у 2013 годзе на пажарах у Беларусі загінулі 20 дзяцей. Дзеці становяцца ахвярамі ДТЗ, атрымліваюць атручэнні хімічнымі рэчывамі, падаюць з вышыні, тонюць у вадаёмах...

— Чым раней прывіць дзіцяці правілы бяспечных паводзін, тым вышэйшыя шанцы на тое, што яго жыццё не абарэчае трагічна, або ён не атрымае калецтва, — упэўнены міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір Вашчанка.

Надзея НИКАЛАЕВА.

СКРАЎ ГРОШЫ З АБМЕННІКА

У сталіцы з пункта абмену валют па вуліцы Панамарэнкі былі скрадзены грошы.

У Фрунзенскім РУУС распаўялі падрабязнасці здарэння. Касірка пакінула працоўнае месца на час абеднага перапынку, а калі вярнулася, убачыла, што дзверы абменніка адчынены, а грошы зніклі. Агулам з касы было скрадзена каля 10 тысяч долараў, больш за тысячы еўра, больш за 13 тысяч расійскіх рублёў і 50 мільянаў беларускіх. Жанчына тут жа выклікала міліцыю. Па відазгапісе з камер назірання аператывіўні аднавілі падзеі. Так, пасля таго, як касірка выйшла, зачынуўшы дзверы, праз некалькі хвілін каля іх з'явіўся малады чалавек. Ён адкамінуў дзверы і трапіў усярэдзіна памяшкання, дзе і скраў грошы. Прыкметы злымысльніка вядомыя. Дарэчы, банкам аб'яўлена ўзнагарода ў памеры 10 працэнтаў ад скрадзенай сумы за інфармацыю, якая дапаможа ўсталяваць месцазнаходжанне злымысльніка і грашовых сродкаў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

І ЗАСТАЛАСЯ БЕЗ АЎТО

Маладая жанчына замест таго, каб аплаціць дарагі рамонт свайго аўта, купіла з рук дакумент, які пацвярджае праходжанне яе машыны дзяржтэхгаляду.

— Уладальніца «коляў» на сталічным рынку звярнулася да незнаёмай з просьбай аб арганізацыі, вядома, не за дзякуй. І літаральна праз гадзіну сертыфікат з неабходнымі штампамі быў у руках аўтаамаатаркі. Потым яна сама ўнесла неабходныя запісы, пазначыўшы тэрмін праходжання чарговага тэхнічнага агляду, — паведаміла «Звяздзе» Алена Мацяйковіч, старшы памочнік пракурора Чашніцкага раёна. Дама ўжо стала забываць аб праблемах з тэхналямі, смела дазваляла ездзіць на машыне мужу, бацьку, брата. Але аднойчы на дарозе адбылася неспрыемная для яе сустрэча з супрацоўнікам ДАІ. Чалавек у форме без праблем распазнаў фальшывыку.

Надаўна свой вердыкт вынес суд. Аўтаамаатарку прызналі вінаватой у падборы афіцыйнага дакумента. Пайшоўшы на падман у надзеі пазбегнуць дарагога рамонт аўта, жанчына і не думала, што дзевяццацца заплата вялікую суму штрафу — 8 мільянаў рублёў. А «Мерседэс» судом вырашана пакінуць пад арыштам — да вырашэння пытання аб добраахвотнай выплаце названай сумы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗА ХАБАР У 7 ТЫСЯЧ ЕЎРА — АД З ДА 10 ГАДОЎ ТУРМЫ

Завершана расследаванне справы ў дачыненні да былога супрацоўніка Мінскай рэгіянальнай мытні. Апошні абвінавачваецца ў атрыманні хабару ў буйным памеры. Супрацоўнік аддзела па барацьбе з кантрабандай і адміністрацыйнымі мытнымі правапарушэннямі атрымаў ад прадстаўніка камерцыйнай арганізацыі за праходжанне мытнага кантролю трох грузавых аўтамабіляў хабар у памеры 7000 еўра. Арыштоўваў у гэтых умовах мінулага года.

Як адзначыў афіцыйны прадстаўнік упраўлення Следчага камітэта па Мінску Аляксандр Герасімаў, пры расследаванні не выявілі парушэнняў, якія б перашкаджалі перавозчыкам працы мытны кантроль без дачы хабары. Тым не менш супрацоўнік мытнага падраздзялення знаходзіцца пад вартай. Яго затрымалі з доказамі злымысльніцтва. Крымінальная справа хутка будзе перададзена ў суд. Абвінавачанаму пагражае ад 3 да 10 гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці.

Надзея ПАУЛАВА.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

■ Сустрэча без абцасаў

«НЕ ЧАКАЙЦЕ ПРЫНЦА, ЛЯПІЦЕ З СЯБЕ ПРЫНЦЭСУ»

На інтэрв'ю кіраўніца партала LADY.TUT.BY Святлана ЗЭРЭ прыйшла з шакаладам у выглядзе падковы. «А я вам гармон шчасця прынесла. Так люблю, калі людзі ўсміхаюцца». Пасля гэтых слоў паспяховая бізнес-лэдзі папрасіла афіцыйна прынесці капучына з дэсертам і распавяла, як яна вывела формулу свайго шчасця.

шырэй, немагчымае становіцца магчымым. Спачатку я адпачывала за мяжой двойчы на год. А цяпер, то канферэнцыя, то камандзіроўка, то вучоба, то адпачынак. Я магу сабе дазволіць паляцець у Еўропу проста на выхадныя.

Вельмі люблю адкрываць для сябе новыя краіны. Як правіла, падарожнічаю на самалётах. Але сёлета я вырашыла паспрабаваць новы від адпачынку. Ха-чу схадзіць у паход на Каралі ці Крым, а таксама сплываць на байдарках па якой-небудзь беларускай рацэ. Сваё 30-годдзе

планую адзначыць таксама нетрадыцыйна, у новым для мяне месцы. Прышоў час разбіваць палёты прыземленымі рэчамі. Бо ад падарожжаў на самалётах я сталюся. Заўсёды бягом, каб паспець паглядзець усё, што толькі магчыма. Ча-сам трэба спыняцца, каб прыслухацца да сябе.

У мяне ёсць магчымасць з'ехаць з Беларусі. І многія знаёмыя не разумеюць, чаму я гэтага дагтуль не зрабіла.

Усе вельмі проста: мне тут падабаецца, менавіта на радзіме я адчуваю падтрымку свайго роду. Той, хто хоць раз вяртаўся ў дом бабулі ці прабабулі, мяне разумее. У родных сценах такое адчуванне, што ты наноў нараджаешся. Я хачу падарожнічаць, мару пра дамоч ля мора, але жыць я хачу тут.

Пра серыялы, парныя роды і веру

Бабуля казала, што я ніколі не выйду за муж, бо жонка павіна «гатаваць, прыбіраць і г.д.» Я ж з малых гадоў была ўпэўнена, што ў мяне, як у мексіканскіх серыялах, будзе штат хатняга персаналу. І ён сапраўды ў мяне ёсць! Без дапамогі гэтых людзей я, хутчэй за ўсё, справілася б, але справы ішлі б не так ідэальна, як цяпер.

Маёй дачцэ 2,5 года, але я не ведаю, што такое дзекрэты водпуску. Спачатку наняла адну нянюку, пасля — тую што ў першай не атрымлівалася даглядаць Марыям штодзень, — другую. Абедзве нянькі мяне цалкам задавальнялі. З адной з іх мы нават ездзілі адпачываць на мора. Цяпер разумею, што адпачынак з маленькай няняй без нянькі наўрад ці можа быць паўнаватарскім.

Ноччу я сплю разам з Марыям. Для мяне гэта аднаўленне энергетычнага

калі я гляджу на некаторых мужчын, то разумею, што парныя роды не для ўсіх, толькі для моцных.

Нават калі я апускала рукі, мама працягвала верыць у мяне. Так, з-за каласальнай нагрукі я некалькі разоў хачела кінуць музычную школу. Але мама знайшла патрэбныя словы, пераканала мяне ў тым, што я спраўлюся. І што вы думаете? Акрамя фартэпіяна, я засвоіла гітару, домру і цымбалы. Галоўнае, што мы можам даць дзецям, акрамя таго, што сваім асабістым прыкладам паказаць, як трэба жыць, — веру ў іх.

роўкамі пайсці ў кавярню, і тут пачынаецца: «А мяне муж не пусціць». Чаму? Чаму чалавек, які з вамі жыў, не павяжае вашы жаданні? У нас, здаецца, работа даўно ўжо няма. А можа, прычына ў тым, хто абмяжоўвае? Давайце тады адкрыта гаварыць пра свае страхі.

Усе людзі розныя. Для некага, магчыма, штогавар тусавацца з сябрамі — гэта норма. Ён не можа жыць па-іншаму. Тады побач павінен быць чалавек, які гэта прымае і для якога гэта таксама будзе нормай. Калі нормы розныя, пачынаюцца канфлікты. Калі пачынаюцца

Бліц-апытанне
Знак задзяка — Блізняты
Сямейнае становішча — замужам
Любімая кніга — «Выток» Айн Рэнд
Любімае месца на зямлі — дом
Любімая марка адзення — усё, што добра садзіцца і зроблена з якаснай тканіны. Набываю пераважна рэчы online.

Пра старых сяброў, YouTube і ювелірныя вырабы

Мы любім бацькоў проста таму, што яны нашы бацькі. У сяброўстве таксама не трэба шукаць выгаду ў інтарэс, трэба любіць сваіх сяброў проста за тое, што яны ёсць.

У мяне ёсць чатыры сяброўкі дзяцінства. Мы ўсе жывём у розных гарадах. Адна — у Парыжы, другая — у Бабруйску, трэцяя — у Маскве, а я — у Мінску. Збіраемся вельмі рэдка. Але нашы сустрэчы для мяне заўсёды святыя. У нас усё, як у фільме «Секс у вялікім горадзе». Прычым так атрымалася, што ў нас дзве Саманты (усміхаецца). Калі даведваюся, што ў чалавеча няма старых сяброў, а толькі новыя, мяне гэта насцярожвае.

Для мяне вучоба мае вялікае значэнне. Бо як толькі мы сабе кажам «стоп» і кожны дзень становіцца падобным да іншых, мы спыняемся ў сваім развіцці. Дапусцім, вы скажаце, «вядома, Святлана Зэра ходзіць на дарагія трэнінгі, а я сяджу ў дэкрэце з дзіцем і ў мяне няма грошай». Але справа не ў грошах. Сёння можна і ў інтэрнэце паслухаць парады розных трэнеру. Працэс саманавучання нават дома з дапамогай YouTube можа стаць значна больш эфектыўным, чым другая і трэцяя вышэйшая адукацыя. А колькі добрых кніг даступна ў наш час! Ведаў ляжаць на паверхні — галоўнае, каб было жаданне.

На працу я прыходжу ў ахоўнай абалонцы, як яйка. У мяне ёсць шкарлупіна. Разбіць яе дастаткова складана, але таксама можна. А дома я дастаткова ранняма: мяне лёгка разжаліць, прабіць на слёзы. Цвёрдасць і сіла — гэта розныя рэчы. Так, я магу быць вельмі цвёрдай на працы. Але гэта не пра сілу.

У мяне быў свой бізнес — крамы ювелірных вырабаў і асесураў у Мінску і Гомелі, але яго прадала. Я для сябе зразумела, што ўсё ж такі бізнесам павінен займацца мужчына, а не жанчына. Мы два гады праводзім праект «Лэдзі бос». І я бачу, што ўсё ж такі больш шчаслівыя жанчыны, у якіх бізнес больш сціплы. Калі жанчына цалкам у працы, у яе, як правіла, вялікія праблемы ў плане стаўнасцў з мужчынамі.

Пра рабства, бедную жонку і парады

Не разумею, калі ў адносінах нехта некага пачынае абмяжоўваць. «Гэта нельга, туды не ходзі». Збіраемся з сяб-

канфлікты — пачынаюцца хваробы. А мы хочам быць здаровымі, шчаслівым і жыць шмат гадоў.

На маіх вачах мужчына сыходзіць ад жонкі да іншай жанчыны. У такім выпадку ў нашым грамадстве, як правіла, спачуваюць жонцы: маўляў, казёл, кінуў бедную жанчыну з малымі дзецьмі на руках... Так і хочацца дадаць: кінуў бедную жанчыну, якая «запілавала» яго да такой ступені, што ў яго проста не заставалася іншага выйсця. Можна, вядома, заклапаць да сумлення, пацудзіць адказнасці і пасля чакаць, што ён памрэ ад інфаркту ці шчы якой хваробы, якая ўзнікла на нервовай глебе... Але каму ад гэтага будзе лепш? Дзецім? Не думаю. Я пераканана: калі усё добра, нікто нікуды не сыходзіць. У той сітуацыі, свядкай якой я стала, ёсць ад чаго бегчы.

Мне тут падабаецца, менавіта на радзіме я адчуваю падтрымку свайго роду. Той, хто хоць раз вяртаўся ў дом бабулі ці прабабулі, мяне зразумее.

Жанчыне варт задумацца: «Чаму ад мяне, такой цудоўнай, пайшоў муж? Можна, я не такая цудоўная? Можна, я штосьці рабіла не так?» Я дапускаю, што жонка можа перарасці мужа. Але тады, паверце, яны не стану пакутаваць ад таго, што ён пайшоў.

Я не бачыла ніводнага псіхолага са шчаслівым сямейным жыццём. Але яны ўсім даюць парады, быццам бы ведаюць, як жыць правільна. Гэта як трэнер па продажжах, які ніколі сам нічога не прадаваў. Я нікому не раіла б слухаць парады людзей, якія жывуць не так, як хацелі б жыць вы.

Надзея ДРЫЛА.
Фота Надзеі БУЖАН.
Дзякуем Cafe Netto за садзейнічанне ў правядзенні інтэрв'ю.

«Чакала прынца на белым кані, а па-стужаўся паштальён, які прынёс пенсію». Гэты жарт можа стаць рэальнасцю. З узростам разумееш, што не трэба чакаць прынца, трэба з сябе ляпіць прынцеся. Развівайце ў сабе жаночы патэнцыял, і, паверце, прынцы самі выстрацяць ў чаргу па вашы руку і сэрца.

Годных мужчын насамрэч вельмі шмат, больш за тое, нежанатых. Калі яны не сустракаюцца, становімся перад лютэркам, глядзім сабе ў вочы і пытаемся: «Чаму?». Раю зрабіць спіс якасцў мужчын, якога вы хацелі б бачыць побач з сабой. Затым апісваем жанчыну, на якую ваш «ідэальны» мужчына мог бы звярнуць увагу. І параўноўваем з сабой. А пасля альбо ўдасканальваемся, альбо паніжаме планку. Трэцяга варыянт няма...

Побач са мной павінен быць моцны мужчына. Двое слабых у доме — гэта катастрофа. Праходзіла, ведаю. Мне не падыходзіць мужчына, якому нічога ў жыцці не патрэбна, акрамя таго, як сядзець на канале перад тэлевізарам. І які час ад часу, як тата дзядзькі Фёдара з Прастакавашына, каб паказаць сваю значнасць, устаўляе свае тры грошы.

Пра слёзы, Ксюшу Сабчак і дом ля мора

Плакала штогавар, калі вярталася з працы ў жудасную кватэру, якую з першым мужам наймала ў Чыжоўцы. Я ненавідзела сваю працу, да якой дабіралася амаль дзве гадзіны. Нежж раз убачыла па тэлевізары, як Ксюша Сабчак на яхце катаецца. Падумала, што і я хачу жыць па-іншаму. Чаму ў яе атрымліваецца, а я ляжу і енчу штодзень? Хто вінаваты? Дырэктар? Мой муж? Нікто не вінаваты. Гэта мой выбар.

Заўсёды ёсць шанц штосьці памяняць у сваім жыцці. Яшчэ 10 гадоў таму мая свядомасць была настолькі вузкай, што я нават не ўяўляла, што можна марыць пра адпачынак два разы на год. Была захопленая тым, што збірала грошы, каб з'ездзіць на 2 тыдні ў Крым. Пры гэтым адмаўляла сабе ва ўсім. Пакуль аднойчы знаёмай, якая вярнулася з Турцыі, не прагаварылася, што яна два разы на год адпачывае разам з мужам у пяцізоркавым атэлях. Я зразумела, што першы крок — змяніць месца працы і пачаць займацца тым, што прыносіць задавальненне і добры даход.

Калі ты дазваляеш сабе думаць

разрыву з ёй, які адбываецца ўдзень, калі я на працы. Кожную вольную хвіліну пасля працы імкнусь праводзіць з дачкой. А ў нядзелю ў нашай сям'і па традыцыі — Дзень дзіцяці. Мы наведваем цырк, дэльфінарый, нядзюна ездзілі ў акаварыя на Маладзечна.

Ёсць жанчыны, якія лічаць, што роды — гэта інтымны працэс, і муж не павінен там прысутнічаць. Мы ж нараджалі разам з мужам. Асабіста для мяне парныя роды — гэта адзіны прымальны варыянт, бо я вельмі баюся болю. Ніводна акушэра, ніводна ўрач не дадуць той падтрымкі, якую дае блізкі чалавек. Гэта можа быць нават блізкая сяброўка. Але

■ Каб помнілі

Вядомая Глуша мінулым і сённяшнім днём

Вядомы беларускі пісьменнік і грамадскі дзеяч Алесь Адамовіч шмат гадоў пражыў у гарадскім пасёлку Глуша Бабруйскага раёна. Тут ён быў пахаваны побач са сваімі блізкімі дваццаць гадоў таму ў такіх жа сцюжных зімовы час.

ЯК ВЕЛАСКЕС ПАЎПЛЯВАЎ НА БАБІЦКІ НАРОДНЫ АБРАЗ

У Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі да 27 лютага працуе выстава «Бог сялянскі, хрысціянскі. Бабіцкая ікона», на якой прадстаўлены абразы са збору Веткаўскага музея стараверства і беларускіх традыцый імя Ф.Р. Шклярава і Чачэрскага гісторыка-этнаграфічнага музея. Выстава — вынік супрацы двух музеяў Гомельшчыны.

У экспазіцыі прадстаўлена 38 твораў на самыя разнастайныя сюжэты. Напрыклад, «Каранаванне Маці Божай» — абраз, які ўзыходзіць да «Песні песняў», «Псалтыра» і «Апакаліпсісу». У сакральным жывапісе гэты сюжэт вядомы з XII стагоддзя. Ён дасягае свайго росквіту ў культуры італьянскага Рэнесанса, вядомым сваім імкненнем да самавызначэння асобы, што адбілася на папулярнасці панегірыкаў, трыумфальных услаўленнях багоў і герояў. Многія заходнеўрапейскія майстры — ад Джота да Веласкеса — звярталіся да гэтай тэмы. Што цікава, творчасць Веласкеса найбольш паўплывала на каталіцкі і ўніяцкі жывапіс Рэчы Паспалітай, у складзе якой знаходзілася і Чачэр-

скае староства. У абразях «Праабражэнне», «Люд Георгія аб змеі» прасочнаецца рысы барока. Усё гэта таму, што ўзорамі для мясцовых беларускіх мастакоў служылі гравюры з еўрапейскіх шэдэўраў, а таксама творы італьянскіх майстроў, запрошаных графам Чарнымшым, уладальнікам Чачэрска ў XVIII ст., для ўпрыгожвання заснаваных ім храмаў.

Мэтай супрацоўніцтва двух музеяў Гомельшчыны сталі вывучэнне і дэманстрацыя для шырокага кола аматараў мастацтва ўнікальнай з'явы нацыянальнай культуры — бабіцкага народнага ікананісцўа. Менавіта ў вёсцы Бабічы Чачэрскага раёна Гомельскай воласці жылі і стварылі ў канцы XX стагоддзя апошнія майстры вядомай сялянскай дынастыі ікананісцўа — Уладзімір і Гаўрыіл Гераковы. Яны пісалі абразы для мясцовых храмаў і сельскіх жыхароў, якія верылі ў заступніцтва святых — пазбаўленне ад бед, хвароб і іншых няшчасцяў. Захаваліся абразы, якімі бласлаўляліся маладых, ёсць «гаючыя» святыя і заступніцы свайкох жывёл, пчол. Першая згадка пра трох сялян-ікананісцўаў «у вёсцы Бабічы Пакоцкай воласці Рагачоўскага павета» су-

Абраз «Каранаванне Маці Божай». XIX ст., уласнасць Веткаўскага музея стараверства і беларускіх традыцый імя Ф.Р. Шклярава. Абраз «Цуд Георгія аб змеі».

стракаецца ў «Апісанні Магілёўскай губерні» ў 1884 г. Мастацтва ікананісцўа перадавалася вучням, пра што сведчыць подпіс на абразе «Троіца Новазапаветная» 1894 г. А наўнасьць вучню — прыкмета існавання мастацкай школы.

У бабіцкім абразе арганічна спалучаюцца заходнія ўплывы і глыбінная архаіка земляробчага ладу. Важную ролю адыгралі ў гэ-

тым узамемным узбагачэнні культур народнай майстры-ікананісцўа Гомельшчыны. Унікальнае рэгіянальнае з'ява Гомельшчыны XIX—XX стагоддзяў — бабіцкі народны абраз — стала ўжо здабыткам беларускай гісторыі мастацтва, своеасаблівым мастацкім «брандам» Гомельшчыны.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

■ Мадэрнізацыя

ВАЙНА МАШЫН

Усё, як у сучасным рамане-фэнтэзі: воіны ідуць не паміж людзьмі, а паміж машынамі. Яны выезджаюць у поле, спускаюцца ў кар’еры, прадзіраюцца ў лес... І змагаюцца адна з адной. Дзень пры дні. Штомесяц. Штогод. Барацьба хоць і бяскроўная, аднак з сапраўдымі стратамі і адступленнямі. Нехта кажа: «Выиграе той, хто пераходзіць у наступ». Такі прынцып цалкам адпавядае сітуацыі. Аднак нават перамога ў гэтым свеце не будзе гарантыяй першынства. Той, хто сёння праіграў, заўтра прыводзіць новыя легіёны — з лепшай зброяй і больш моцнай. Атмасфера бясконнай барацьбы — найбольш трапае азначэнне рэчаіснасці. А назва ёй — машынабудавнічы рынак.

«Амкадор», БелАЗ, Caterpillar, Komatsu, John Deere, Liebherr — гэта асноўныя ваяры на сучасным рынку машынабудавання. Яны змагаюцца адзін з адным за спажывацтва. Зборна — якасць, цана, маркетынг... Сёння ёсць нагода ацаніць трафік і новыя стратэгіі аднаго з валаўтаў. ААТ «АМКАДОР» — кіруючая кампанія холдынга — працягла ўважала ў развіццё навінаў дыстрыб’ютараў, дылераў і кіраўнікоў сэрвісных цэнтраў.

ТУМАН — НЕ ЦЕМРА, ВІЙСЦЕ ЗНОЙДЗЕЦЦА?

Аляксандр ШАКУЦІН, старшыня савета дырэктараў ААТ «Амкадор» — кіруючая кампанія холдынга, прызнае, што сёння сітуацыя цяжкая: «2013 год быў складаным. Наўрад ці простым будзе і 2014-ты.

Але цяжкасці прыцягваюць новыя рашэнні, перспектывы. Хоць і трэба адзначыць, што перспектывы развіцця машынабудавання на ўсёй постсавецкай прасторы даволі туманныя. Імпорт выціскае мясцовыя вытворцаў. І мы ледзь не адзіныя, хто змог на добрым узроўні захаваць вытворчасць. Каб выжыць, нам даводзіцца рабіць адначасова некалькі спраў. І гэта дае плён. За мінулы год рост усяго холдынга склаў 106,2% у супастаўных цэнах. Пры гэтым мы ўкладвалі вялізныя сродкі ў нашу развіццё (больш за 100 млн долараў). Вырасла прадукцыйнасць працы. І мы не спыняемся — адначасова ажыццяўляем 14 інвестыцыйных праектаў». Поўная мадэрнізацыя існуючых вытворчасцяў і сучасная сістэма кіравання — у гэтым Аляксандр Шакуцін ба-

часці. Прышлі новыя людзі, з іншай філасофіяй, разуменнем, што мы павінны быць зборнай вытворчасцю. Ніколі мы на такое не пагодзімся. Для гэтага трэба зусім не паважаць сябе. Толькі глыбокая лакалізацыя, толькі 100-працэнтны выпуск прадукту на нашых прадпрыемствах. Тады мы пойдзем на супрацоўніцтва».

ЯК ЖЫВЕ ПРАДПРЫЕМСТВА СЁННЯ?

Валерый КАНДРАТЧЫК, генеральны дырэктар ААТ «Амкадор» — кіруючая кампанія холдынга, распавёў аб асноўных кірунках працы і дасягненнях завода. «Мы актыўна працуем і ў Заходняй

«Правільна зрабілі, што сёлета ўжо не будзе ціску на валавы паказчыкі. Пайшлі ў эканоміку. Прадпрыемства само будзе прагназаваць, колькі яму трымаць тавару на складзе».

Еўропай. У нас ёсць свае дылеры ў Літве, Латвіі, Балгарыі. Наша тэхніка цэніцца паўсюль. У Еўропе ёсць вялікія экалагічныя патрабаванні — і мы іх выконваем. З часам такія патрабаванні з’явіліся і ў Расіі. Гэта вельмі затратная частка працы, але ёй трэба займацца на будучыню», — падкрэслівае гендзірэктар. Козырам завода ён лічыць шырокі асартымент прадукцыі: «Гэта ж рынак. У нас 90 найменняў рознай тэхнікі.

«Калі грузчык атрымлівае зарплату, вышэйшую за заробак інжынера, т, з аднаго боку, гэта нонсэнс, а з другога, кіраўнік вымушаны на гэта ісці, бо няма грузчыкаў».

Збыт аднаго зменшыўся — другога вырас». Плюсам лічыцца і тое, што ў халдынг у ёсць прадпрыемствы, якія ствараюць асобныя камплекты часткі для будучых машын —

масты, кабіны і каробкі перадач. «Гэта дазваляе знізіць сабекошт канчатковай прадукцыі».

КАДРАВЫЯ ПРАБЛЕМЫ

«Калі грузчык атрымлівае зарплату, вышэйшую за заробак інжынера, то, з аднаго боку, гэта нонсэнс, а з другога, кіраўнік вымушаны на гэта ісці, бо няма грузчыкаў, — канстатуе гендзірэктар. — І сёння ідзе барацьба сярод прадпрыемстваў па зарплатах, умовах працы. Мы нават адышлі ад з’яўлення аплаты ў некаторых цэхах. Там стаіць унікальнае абсталяванне — навошта нам нейкія «штукі» плюс да таго, што можа тэхналагічна выпускацца? Раней пастаянна гэтыя працэнты былі — 120, 130... Гэта няправільны падыход. Між іншым, у 2013 годзе ўпершыню «цяжка кадраў» скла-ла менш за 7%».

ПРА АЙЧЫННЫЯ МАТОРЫ

«Я вам скажу, што рухавікі Мінскага матарнага завода нашата лепшыя за Cummins (адзін з найбуйнейшых у свеце вытворцаў дызельных рухавікоў для цягачоў, аўтобусаў і іншай тэхнікі. — **Аўт.**). Так атрымліваецца, бо якасць рухавіка праўляецца толькі тады, калі пад рукою ёсць усё камплектуючыя, сэрвіснае абслугоўванне. Калі мы сёння ставім на нашу тэхніку Cummins і адправім яе ў які-небудзь не вельмі добры калгас, то праз тыдзень усё паламаецца, а мінскі будзе працаваць».

ПРА ДАРАГІЯ ГРОШЫ І АДЗІНЮЮ ВАЛЮТУ

«Сёння ва ўсіх ёсць фінансавыя праблемы. І крэдыты дарагія, і на рынку сітуацыя складаная. Але тут нам моцна дапамагаюць рэспубліканскія праграмы па лгатаванні працэнтных ставак. Гэта добрая справа, калі дзяржава гасіць працэнты па экспертных пастаўках», — лічыць кіраўнік «Амкадора». Але цяжкасці прадпрыемству стварае таксама ваганне курса расійскага рубля. «Мы вельмі шмат пастаўляем у Расію (48% ад аб’ёмаў вытворчасці), а тут раз — пачаў падаць рубель. І мы вымушаны сыхо-

«Калі грузчык атрымлівае зарплату, вышэйшую за заробак інжынера, т, з аднаго боку, гэта нонсэнс, а з другога, кіраўнік вымушаны на гэта ісці, бо няма грузчыкаў».

дзіць у далёкае замежжа. У любым выпадку, 12-14% росту экспарту мы плануем атрымаць сёлета». Атрымліваецца, што кампанія выйграе б ад уяўлення адзін адзін валюты з Ра-

сій? «Я б гэта вітаў, — прызнаецца Валерый Кандратчык. — Аднак няма механізму, па яким гэта можна было б зрабіць. Не думаю, што Іваноў, які працуе за станком, быў бы супраць. Яму будзе ўсё роўна — галоўнае, каб было лепш і лягчэй. Не трэба будзе галаву ламаць над тым, праз якую валюту праводзіць аперацыі і гэтак далей. Чаму Еўрасоюз прыйшоў да еўра? Таму што так прасцей».

ПРА МЫТНЫ САЮЗ І СКЛАДЫ

«Са стварэннем Мытнага саюза ў нечым стала прасцей працаваць. Была пэўная абарона да ўступлення Расіі ў Суветную гандлёвую арганізацыю. А цяпер, зразумела, больш складана. Мы практычна працуем у тых жа умовах, што і іншыя. Дапамагае тое, што мы ўжо даўно працуем з Расіяй. Усе цяжкія яшчэ, хутчэй за ўсё, наперадзе. Але ўсё ж такі адсутнасць мытных перашкодаў — значны фактар для спрашчэння працы. Пастаўкі ідуць хутчэй».

«Без складала таксама цяжка працаваць. Рынак часта прымушае нешта трымаць да часу. Іншая справа, што аб’ём складала павінна адчуваць кожнае прадпрыемства. Правільна зрабілі, што сёлета ўжо не будзе ціску на валавы паказчыкі. Пайшлі ў эканоміку. Прадпрыемства само будзе прагназаваць, колькі яму трымаць тавару на складзе», — разважае гендзірэктар.

ПЕРСПЕКТЫВА — У ЛЕСЕ?

Найбольш перспектыўным напрамкам свайго развіцця «Амкадор» бачыць у вытворчасці лясных машын. «Мы за шэсць гадоў засвоілі іх вытворчасць. Маём сёння ўсю лінейку. І перавялі машыны на двухгадовую гарантыю замест аднагадовай. Ды яшчэ ў кожным рэгіёне маем сэрвісныя цэнтры», — ведамамі Валерый Кандратчык. У сваю чаргу, **Андрэй ГЕРМАН, намеснік генеральнага канструктара ААТ «Амкадор» — кіруючая кампанія холдынга**, расказаў, куды пастаўляюцца такія машыны: «У Расію пастаўкі ажыццяўляюцца ад Калінінградскай вобласці да Хабарскага і Магадана. Зразумела, самая цэнная рэгіён да Урала. Бяром спажывацтва тым, што ў нас ніжэйшая цана, а якасць не горшае за астатнія брэндзі. Мы выкарыстоўваем пакуль трохі прасцейшую канструкцыю, але наўмысна — не пахіваем машыны электрычнай, бо нашы козыры — прастата і надзейнасць. Акрамя Расіі, цяпер пайшлі пастаўкі ва Украіну. Там вялікі запасы лесу (Карпаты, Прыдзвінне, узбярэжжа Дняпра) — думаю, што гэта перспектыўны рынак».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

■ Фінансавы выдатнік

Парады тым, хто хоча ўзяць крэдыт

Чалавеку ўвесь час хочацца чаго-небудзь. І з гэтым жаданнем цяжка змагацца. Так бы мовіць, «трымаць сябе ў руках» можа далёка не кожны. А на любое «хачу» заўсёды патрэбны грошы. Часам здараецца такое, што не толькі «хачу», але і «трэба» прымушае чалавека нешта купляць. Што ў першым, што ў другім выпадку варыянтаў вырашэння не так шмат: — альбо пазычыць у сяброў ці сваякоў, альбо ісці ў банк па крэдыт. Пазычыць у «свайх» заўсёды складана, нават няёмка. Банк — установа ў пэўным сэнсе безасасовая, з ім прасцей. Аднак крэдыт трэба умець выбіраць. Бяспечныя алгарытмы дзеянняў прэзэнтае чытачам «Звязды» намеснік начальніка ўпраўлення рознічных паслуг Беларапрамбанка Ігар СУКОРА.

«Прапаноў па рознічных крэдытах сёння хоць адбаўляй, — разважае спецыяліст. — Як тут не паддацца спакусе і не набыць тое, што з адной зарплаты сабе ніколі не дазволіць? У прынцыпе, жыццё ў крэдыт для сучаснага чалавека — цалкам звыклаваная форма рэалізацыі жаданняў. З гэтым фактам не паспрачаешся. Пытанне ў лапачы меры, а дакладней — у сумывярэнні патрэб з магчымасцямі».

Аптымальны варыянт крэдытнай праграмы

«Калі ў патэнцыяльнага крэдытаатрымальніка ўсёга канкрэтна мэта, мае сэнс звярнуцца ў банк на мэтавыя праграмы банкаў, — раіць Ігар Сукура. — Як правіла, мэтавы крэдыт абдыдзеца трохі танней, чым звычайны. Калі ваша будучая пакупка не адпавядае ніводнай з існуючых праграм, лагічна вывучыць рынак спажывецкага крэдытавання. Галоўны арыенцір — памер працэнтнай стаўкі. Пры гэтым не варта забываць пра ўмовы і парадак прадастаўлення крэдыту».

Напрыклад, крэдыт на спажывецкія патрэбы, па словах спецыяліста, выдаецца разова гатоўкай. «Працэнты выплачваюцца ад усёй сумы з моманту прадастаўлення пазыковых сродкаў. Крэдыт з выкарыстаннем банкаўскай аплатнай карткі адкрывае больш шырокія магчымасці: яе ўладальнік можа разлічыцца за тавар ці паслугу як знятай загадзя гатоўкай, так і карткай; скарыстацца «крэдыткай» можна ў любы час (не толькі на тэрыторыі Беларусі, але і за яе межамі); аплата за карыстанне такім крэдытам спаганяецца толькі са спісанай з карткі сумы». Варта адзначыць, што ў выпадку безаўпэўных разлікаў ўладальнік крэдытнай аплатнай карткі пазбягае камісійнага ўзнагароджання банка за зняцце наяўных грошавых сродкаў. «Акрамя таго,

Не бырыце доўгатэрміновыя крэдыты дзеля імгненнага задавальненняў

«Адпачынак на Гаваях, вядома, падорыць вам некалькі незабыўных тыдняў. Аднак ці варта гэтае задавальненне таго, каб на працягу двух гадоў выкрываць з сямейнага бюджэту кругленькую суму? — пытаецца банкаўскі спецыяліст. — Вучыцеся жыць па сродках і супастаўляць кошт задавальненняў са сваімі даходамі. Бо, калі падумаць, ад адпачынку на беларускіх азёрах можна атрымаць не менш яркія ўражанні і пазітыўныя эмоцыі, чым на акіяніскім узбярэжжы. Галоўнае — добры настрой і вясёлая кампанія».

Будзьце пільнымі, бо пасля падпісання дагавора з банкам застаецца толькі адно — выконваць прынятыя на сябе фінансавыя абавязальствы.

Уважліва чытайце крэдытны дагавор

Асабліва пункты «правы банка» і «абавязкі пазычальніка». «Увагу трэба звярнуць на суму крэдыту (ці не вырасла яна за кошт камісій і плат за паслугі, уключаныя ў дагавор?), умовы датэрміновага пагашэння (ці ёсць абмежаванні?) і на тэрмін дзеяння пагаднення паміж пазычальнікам і банкам. Абавязкова азнаёмцеся з інфармацыяй аб умовах крэдытавання, дзе, акрамя працэнтнай стаўкі, вызначаны і дадатковыя плацяжы па афармленні і абслугоўванні крэдыту. Напрыклад: камісія

вы зможаце, не спяшаючыся, выбраць тавар, які задаволіць па судносінах кошту, што адпавядае вашым магчымасцям (суме крэдытнага ліміту) і якасці».

«Адпачынак на Гаваях, вядома, падорыць вам некалькі незабыўных тыдняў. Аднак ці варта гэтае задавальненне таго, каб на працягу двух гадоў выкрываць з сямейнага бюджэту кругленькую суму?»

Не паруйце фінансавы баланс

«Карыстацца пазыковымі грашыма, безумоўна, зручна і прыемна, а ў асобных выпадках і выгадна. Але не гэта забываць аб тым, што доўг трэба вяртаць, — папярэджае Ігар Сукура. — Таму падыходзіць да атрымання крэдыту трэба ўважана. Штомесячны плацеж не павінен перавышаць 40-50% сямейнага бюджэту. У адваротным выпадку абавязальствы па крэдыце ператворацца ў непаспелую ношу. Вызначыць штомесячную долю выплаты па крэдыце ў агульным аб’ёме асабістых фінансаў можна, скарыстаўшыся інфармацыяй аб умовах крэдытавання (яе банк абавязаны даць кліенту да заключэння крэдытнага дагавора)». Таксама спецыяліст раіць прыняць да ўвагі спадарожныя выдаткі, звязаныя з набыццём дарагой маёмасці: «Язкарвы прыклад — аўтакрэдзіт. Не забудзьцеся, што статус аўтаўладальніка абавязвае вас раскваліфікаваць на тэхнічнае абслугоўванне машыны, аплату аўтастанія, абавязковае страхаванне. Дадаткова крэдытны дагавор можа быць прадугледжана добраахвотнае страхаванне па сістэме «Аўта Каска». Таму перад прыняццем рашэння падсумуйце ўсе плацяжы, сплучаныя з будучай пакупкай».

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Сітуацыя

СРОДКІ ЎКЛАДЗЕНЫ, А АДДАЧЫ НЯМА

Калі 185 мільярдаў рублёў затрачаны на імпартазамыяцкі праект арганізацыі ў Лідзе вытворчасці па абыме буйнагабарытных металаканструкцыйных метадам гарачага ацынкавання. Аднак прадпрыемству «Конус», якое з’яўляецца даччыным падраздзяленнем Навукова-практычнага цэнтры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па механізацыі сельскага гаспадаркі, на працягу двух гадоў так і не ўдалося загрузіць свае магутнасці.

Адпаведныя прапановы па паляпшэнні спраў год таму ўжо даваліся Камітэтам дзяржкантролю Гродзенскай вобласці. І некаторыя станоўчыя зрухі адбыліся. Аказалася, напрыклад, што гэты праект можа быць не толькі імпартазамыяцкім, але і экспертаарыентаваным: летас эксперт паслуг па ацанцы металаканструкцый перавысіў 1,8 мільёна долараў. Але ў цэлым, зазначалася на нядаўняй выязной калегіі Камітэта дзяржкантролю ў Лідзе, асноўная

мэта праекта пакуль не дасягнута. За студзень—лістапад мінулага года ацынкаванне буйнагабарытных канструкцый (ад 1 тону і вышэй) займала толькі... 1 працэнт (126,3 тону) у агульнай масе вырабаў. Увогуле ж для прадпрыемства аказаўся праблематычным нават такі паказчык прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця па аб’ёме вытворчасці на 2013 год, які ў грашовым выражэнні быў зніжаны больш чым у 1,8 раза.

Дзяржава ў асобе Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва для забеспячэння загрузкі новага прадпрыемства пашырыла сферу прымянення ў рэспубліцы аховы будаўнічых канструкцыйных метадам гарачага ацынкавання, распускоўдзіўшы яго на ўсе катэгорыі матэрыялаў. Аднак сярэднямесячная нагрузка прадпрыемства за студзень—лістапад складала толькі 42%. У выніку не выйшлі на практыку магутнасць у тэрмін, вызначаны бізнес-планам, не дабіліся заплававанага акупнасці інвестпраекта і аказанай дзяржаўнай падтрымкі.

— Гэтыя факты сведчаць аб неабходнасці дакладнай падрыхтоў-

кі інвестыцыйных праектаў, якія прапануюцца да рэалізацыі, у тым ліку што датчыцца запатрабаванасці будучай прадукцыі на ўнутраных і знешніх рынках, — лічыць **начальнік галоўнага ўпраўлення кантролю за рабонай галін сферы матэрыяльнай вытворчасці Камітэта дзяржаўнага кантролю Беларусі Сяргей РАУНЕЙКА.**

Камітэт дзяржкантролю рэкамендаваў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі зрабіць дадатковыя захады па загрузцы вытворчасці прадпрыемства «Конус», аказаўшы яму дапамогу ў вывучэнні попыту на паслугі па ацанцы прымянення ў рэспубліцы аховы будаўнічых канструкцыйных метадам гарачага ацынкавання, распускоўдзіўшы яго на ўсе катэгорыі матэрыялаў. Аднак сярэднямесячная нагрузка прадпрыемства за студзень—лістапад складала толькі 42%. У выніку не выйшлі на практыку магутнасць у тэрмін, вызначаны бізнес-планам, не дабіліся заплававанага акупнасці інвестпраекта і аказанай дзяржаўнай падтрымкі.

— Гэтыя факты сведчаць аб неабходнасці дакладнай падрыхтоў-

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Не толькі грошы

«БЕЛГІПС» МАДЭРНІЗУЕ РАСІЙСКИ ИНВЕСТАР

Днямі буйное замежнае прадпрыемства — Карпарацыя «Волма» — заключыла дагавор куплі-продажу амаль 2 млн акцый ААТ «Белгіпс» па рынковым кошце, паведамілі рэдакцыі ў прэс-службе Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі.

Гэты пакет акцый быў прададзены «расійскаму капіталу» па рынковым кошце за 5,27 млн долараў. Згодна з умовамі дагавора, цяпер расійскі банк пачне рэалізацыю інвестыцыйнага праекта па мадэрнізацыі дзёначай вытворчасці акцыянернага таварыства «Белгіпс» і будаўніцтва завода па вытворчасці будаўнічых матэрыялаў у пасёлку Гагава.

Інвестыцыйны дагавор прадугледжвае сур’ёзныя льготы для новага ўласніка. Так, да пачатку ліпеня 2018 года тэхналагічнае абсталяванне, камплектую-

чыя і запасныя часткі да яго, сыравіна і матэрыялы, якія ўвозіцца Белгіпсам на тэрыторыю Беларусі з дня заключэння дагавора аб рэалізацыі інвестыцыйнага праекта для выключнага выкарыстання на тэрыторыі краіны, вызваляюцца ад абкладання ўвазнымі мытнымі пошлінамі і падаткам на дабаўленую вартасць. Акрамя таго, для гэтага таварыства прадугледжаны шэраг іншых льгот па землекарыстанні, падаткаабкладанні і г.д.

Удакладніў, што адпаведны інвестыцыйны дагавор быў заключаны ў Мінску, у адпаведнасці з Указам Прэзідэнта № 34 «Аб некаторых пытаннях адкрытага акцыянернага таварыства «Белгіпс» ад 16 студзеня 2014 года.

Сяргей КУРКАЧ

■ Супрацоўніцтва

ТАВАРАЗВАРОТ З ІНДЫЯЙ ПРАЗ ГОД СКЛАДЗЕ МІЛЬЯРД ДОЛАРАЎ

У апошнія гады Беларусь і Індыя сталі асабліва блізкамі адна адной на эканамічным, палітычным і другіх узроўнях. Пра гэта заявіў на прэс-канферэнцыі, прысвечанай Дню Рэспублікі — нацыянальнаму святу Індыі, які адзначаецца 26 студзеня, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол гэтай краіны ў Беларусі спадар Манодж КУМАР БХАРПЦІ.

За апошнія два гады прайшло дзве сустрэчы сумеснай камісіі па эканамічным, камерцыйным, тэхнічным, навуковым і культурным супрацоўніцтве. «Сёння мы знаходзімся на вельмі важным этапе развіцця двухбаковых адносін, — адзначыў спадар Бхарці. — Індыйская кампанія BHEL завяршыла свой камерцыйны праект па рэканструкцыі Гродзенскай ЦЭЦ-2, а раней уладальнік індыйскай ЦЭЦ-2 на некаторых параметрах нават перавысіла нарматыўныя паказчыкі.

«Можна кажаць, што ў гэтым годзе супрацоўніцтва ў прамысловай сферы паміж краінамі стане больш шчыльным, — падкрэсліў пасол. — Важна адзначыць і тое, што ўпершыню за вялікі прамежак часу індыйскія кампаніі сталі прымаць удзел у міжнародных конкурсных таргах, якія аб’яўляе Беларусь. Гэта тое, з чаго я і пачаў працу тут — данесці да людзей у Індыі інфармацыю пра Беларусь, пра магчымасці для бізнесу, якія існуюць у вашай краіне».

Так, адна індыйская кампанія прымае удзел у аб’яўленым нашай краінай конкурсе, звязаным з пераўтварэннем сонечнай энергіі. Таксама ёсць шэраг фармацэўтычных кампаній, якія маюць уласныя на-працоўкі і зацікаўлены ў стварэнні уласнага прадпрыемства па вытворчасці лекаў у Беларусі.

Надзея ЮШКЕВІЧ

Пасол таксама выказаў спадзяванні, што беларускія кампаніі будучы пашыраць сваю прысутнасць у Індыі ў 2014 годзе. Асабліва гэта тычыцца прадпрыемстваў, якія вырабляюць даражна-будаўнічы тэхніку і сельскагаспадарчыя машыны.

Як падкрэсліў спадар Бхарці, у Беларусі набіраюць папулярнасць адукацыйныя праграмы. Прыкладна 40 беларускіх спецыялістаў па гэтых праграмах штотод накіроўваюцца ў Індыю, а 240 нашых спецыялістаў ужо прайшлі навучанне.

Перад краінамі стаіць задача дасягнення вельмі высокага ўзроўня ў адзін мільярд долараў. «Нельга сказаць, што гэта нерэальная мэта, — адзначыў пасол. — Апошнія чатыры гады наш сумесны дзубкавы таваразварот быў на ўзроўні паўмільярда долараў — і гэта ў той час, калі Індыя ўвозіла вельмі малы калібрныя ўгнаенні з Беларусі. Але калі мы павялічым і імпорт, калі Беларусь будзе прадаваць у нас, напрыклад, прадукцыю «БелАЗ», а індыйскія фірмы павялічаць сваю прысутнасць у нашай краіне, то мы да канца 2015 года «напрацуем» на мільярд долараў».

Дзубкавыя адносіны паміж Беларуссю і Індыяй былі ўстаноўлены ў 1992 годзе, тады ж у Мінску адкрылася Пасольства Індыйскай Рэспублікі. Гэтая краіна з’яўляецца адным з важнейшых партнёраў Беларусі ў азіяцкім рэгіёне. Традыцыйна беларускі экспарт у Індыю дамінуе над імпартам. Туды мы пастаўляем калібрныя і азотныя ўгнаенні, велікагрузныя аўтамабілі, падшыпнікі і іншую прадукцыю, а з Індыі прывозім медыцынскія прыпараты, тытунёвую сыравіну, гарбаты, рыбу, прыправы, арэхі... У гэтай краіне зарэгістраваны прадстаўніцтва «Беларускалія», «Белтэхэкспарту», «Амкадора», а таксама сумеснае прадпрыемства Беларускага аўтамабільнага завода і індыйскай фірмы Елгіка.

Надзея ЮШКЕВІЧ

Краіна здароўя

Выпуск № 1 (312)

■ Азбука бяспекі

СОТАВЫ ТЭЛЕФОН: КАРЫСТАЦА ЦІ НЕ?

Ніякіх сур'ёзных доказаў, якія пацвердзілі б шкоду сатавай сувязі для здароўя, дагэтуль няма. Калі тэлефон вылучаны вядомым вытворцам, сертыфікаваны, значыць, выпраменьванне ад яго ўкладваецца ва ўстаноўленыя гігіенічныя нарматывы.

Паводле слоў вядучага інжынера лабараторыі фізічных фактараў Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Мікалая БАБЕЛЯ, па-першае, у айчных санітарных правілах рэгламентуецца размяшчэнне антэн базавых станцый (яны патрэбны для арганізацыі сувязі тэлефона з камутатарам) — згодна з патрабаваннямі Тэхнічнага рэгламенту па электрасувязі ЕўраАзЭС. Размяшчэнне базавых станцый сістэм сатавай рухомай электрасувязі і шырокапаўсюднага беспроводнага доступу на будынках дашкольных і агульнаадукацыйных устаноў, арганізацый аховы здароўя для дзяцей, стаячых адукацыйных лагераў і інтэрнатаў усіх тыпаў, а таксама на тэрыторыях зямельных участкаў такіх аб'ектаў суправаджаецца ацэнка рызыкі магчымага неспрыяльнага ўздзеяння электрамагнітных палёў на людзей, якія будучы знаходзіцца ў такіх будынках і на тэрыторыях такіх зямельных участкаў. Месцы размяшчэння антэн базавых станцый выбіраюцца такім чынам, каб найменшай будынка не трапілі ў зону перавышэння дапушчальнага гігіенічнага нарматыву. Тэрытарыяльныя органы здароўя і санітарнага нагляду Беларусі рэгулярна кантралююць узровень выпраменьвання, якія ствараюць згаданыя антэны — падчас праектавання, прыёму і эксплуатацыі, вытворчага кантролю і бягучага нагляду.

Па-другое, шматлікія даследаванні, праведзеныя ў свеце, ставяць больш пытаньняў, чым даюць адказы. Сувесна арганізацыя аховы здароўя канстатуе, што наступствы ўздзеяння электрамагнітных палёў сатавай сувязі як на асобных людзей, так і на грамадства ў цэлым яшчэ не высветлены. Функцыянальна-параўнальныя даследаванні паказваюць, што ў умовах экранавання (аўтамабіль, жалезабетонны будынак і г.д.) шчыльнасць патоку энергіі электрамагнітнага выпраменьвання шматразова павялічваецца. Таксама як і з павелічэннем адлегласці да базавых станцый.

Неабходна памятаць, што ва ўмовах экранавання (аўтамабіль, жалезабетонны будынак і г.д.) шчыльнасць патоку энергіі электрамагнітнага выпраменьвання шматразова павялічваецца. Таксама як і з павелічэннем адлегласці да базавых станцый.

выкліканы біялагічным дзеяннем электрамагнітнага выпраменьвання, здольны назапашвацца ў арганізме, але даюць «адваротны эффект», калі спыніць уздзеянне выпраменьвання або звесці іх да мінімуму. Таму неабходна трымацца паярэджальных прынцыпаў ў выкарыстанні мабільных тэлефонаў. Так рызыка для здароўя будзе зведзена да мінімуму.

Неабходна памятаць, што ва ўмовах экранавання (аўтамабіль, жалезабетонны будынак і г.д.) шчыльнасць патоку энергіі электрамагнітнага выпраменьвання шматразова павялічваецца. Таксама як і з павелічэннем адлегласці да базавых станцый.

Пры карыстанні сатавым тэлефонам можна рабіць захады па абмежаванні ўздзеяння электрамагнітных выпраменьванняў:

1. Абмяжоўваць працягласць і частату размоў (адна размова — 3–4 хвіліны, мінімальны час паміж размовамі — 15 хвілін). Карыстацца гарнітурамі і сістэмамі «свабодныя рукі» («hands free»), паслугамі SMS.
2. Не карыстацца тэлефонам без неабходнасці (дома і ў офісе для гэтага ёсць правядны тэлефон). Устрымайцеся ад працяглай размовы ва ўмовах няўстойлівага прыёму (магутнасць апарата ў такім выпадку аўтаматычна павялічваецца да максімальнай велічыні).
3. Падчас выкліку абанента (да атрымання ўстойлівай сувязі) трымайце тэлефон на адлегласці, не прыкідвайце рукой антэну мабільнага, убудаваную ў корпус.
4. Не варта даваць сатавы ў карыстанне дзецям.
5. Тэлефоны лепей насіць у сумках, трымаць на стале, пада-лі ад сябе.
6. Цяжарным не рэкамендуецца імі карыстацца.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Здароўе нацыі

КАЛІ БУСЕЛ НЕ ДАЛЯЦЕЎ...

Урачы акушэр-гінеколагі могуць атрымаць законнае права адмовіцца ад правядзення аператыўнага ўмяшання па перарыванні цяжарнасці (аборту). Законапраект, які прадугледжвае падобную норму, цяпер знаходзіцца на разглядзе ў Палаце прадстаўнікоў. Падобнае новаўвядзенне можна лічыць пошукам пэўнага кампрамісу ў межах каардынацыйнай рады паміж прыватнай карквой і Міністэрствам аховы здароўя. Падрабязнасці тлумачыць галоўны акушэр-гінеколаг Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Святлана САРОКА.

— Неабходна адразу заўважыць, што не сёння і нават не ўчора з'явіліся спецыялісты, якія па сваіх, у першую чаргу рэлігійных, поглядах, адмаўляюцца перарываць цяжарнасць. Проста гэтай з'ява існавала на ўзроўні вуснай дамоўленасці. Аднак цяпер міністэрства спрабуе аформіць падобную магчымасць на заканадаўчым узроўні. Пакуль такая норма не прынята, і мы не можам дэталёва абмяркоўваць, як гэта будзе на практыцы. Мяркуюцца, што такія пытанні будуць вырашацца паводле пісьмовай заявы на імя галоўнага ўрача лячэбнай установы. Самае важнае, што тут павінна забяспечыць Міністэрства аховы здароўя, — падобна адмова не павінна ствараць пагрозы лячэбнаму працэсу. Калі ў лячэбнай установе працуюць адзін-два ўрачы, то падобна пастанова па пытанні наогул можа пагражаць арганізацыі лячэбнага працэсу, таму галоўны ўрач мае права і не прыняць адмовы спецыяліста.

— Ці не страціць у зарплате той, хто будзе адмаўляцца ад хірургічных метадаў перарывання цяжарнасці? — За хірургічную актыўнасць наогул прадугледжана пэўная дэталёвая. На працягу месяца спецыяліст павінен зрабіць пэўную колькасць хірургічных ўмяшанняў. Аднак гэта не асноўны від аператыўнай актыўнасці ўрача-гінеколага. Нельга сказаць, што істотным чынам тут можа паўплываць выкананне менавіта перарывання цяжарнасці. Сёння ў сярэднім на жаночую кансультацыю, якая абслугоўвае каля 27–29 тысяч жанчын, прыпадае не больш за 6–7 выпадкаў перарывання на тыдні.

— Можна быць, каардынацыйная рада неўзбаве спіліцца да прызнання неабходнасці забароны аборту? — Забарона правядзення аборту не з'яўляецца асноўным адзіным метадам у павышэнні, скажам, дэтарарджэння. Разам з тым раптоўна забарона можа выклікаць пагаршэнне сітуацыі. У нас з'яўляцца выпадкі крымінальных умяшанняў, вырастоту паказчыка мацярынскай сярэднясці. У саветкі час, калі існавала практыка такой забароны, былі ў нас і факты гібель жанчын у выніку крымінальных аборту.

У першую чаргу неабходна працаваць на прафілактыку, захаванне рэпрадуктыўнага здароўя. Адначасна сумесна з рэлігійнымі канфесіямі ва ўсіх рэгіёнах краіны сёння вядзецца работа па матывацыі жанчын на захаванне цяжарнасці. Урач-гінеколаг не толькі дае інфармацыю аб магчымых ускладненнях, звязаных з падобным

аператыўным умяшаннем, але накіроўвае жанчыну на кансультацыю да псіхолага або псіхатэрапеўта, ці ў кабінет планавання сям'і. Каб жанчына мела магчымасць усё жыццз раз абдумаць і прыняць узважанае рашэнне. Да гэтай работы актыўна падключаюцца і валанцёры ад розных канфесій, якія пакаідуць у жаночых кансультацыйных інфармацыю па гэтай тэме, у некаторых выпадках сустракаюцца з пацыенткамі. Пры любым раскладзе ўрач-гінеколаг праводзіць і паўторную кансультацыю, на якой ужо ідзе размова аб далейшым планаванні сям'і і метадах засцяржэння.

— Такія дзейнасць прыносіць свой плён? — Безумоўна. У сярэдзіне 1990-х штодня каля дзесяці-пятнаццаці жанчын звярталіся ў жаночую кансультацыю для перарывання цяжарнасці. Цяпер выпадкаў не так многа. Сучасныя жанчыны больш ведаюць, усведамляюць рызыкі для рэпрадуктыўнага здароўя, імкнучыся саць са свайм здароўем і планавачы нараджэнне дзяцей. У нашай краіне істотна знізіліся стацыйныя лічбы вакуум-аспірацыі і міні-аборту.

— А чаму усё ж такі жанчыны сціляюцца да перарывання цяжарнасці? — Звычайна прычына для такога рашэння — негатыўныя ўз'яцц на сябе новыя клопаты. Пазней, кажуць жанчыны, — так, абавязкова, але не цяпер. Вось чаму мы стайм на пазіцыі неабходнасці планавання сям'і. У Еўропе, напрыклад, як толькі дзючына прымае рашэнне аб пачатку палавога жыцця, яна абмяркоўвае з гінеколагам прыманне аральных кантрацэптываў. У развітых краінах сярэднясцісціна жанчына ўжывае аральную кантрацэпцыю каля 10 гадоў да моманту планавання першыцца. Пасля нараджэння той колькасці дзяцей, якую жадае мець канкрэтная сям'я, жанчына зноў вяртаецца да аральнай кантрацэпцыі. Маладыя жанчыны такім чынам не рызыкуюць сваім рэпрадуктыўным і псіхалагічным здароўем. У нас яшчэ пакуль застаюцца маладыя людзі, якія разважаюць «як будзе, так і будзе».

Калі юнак і дзючына вырашылі жыць палавым жыццём, то задача нашай службы — прапанаваць тое, што мы можам, для захавання фізічнага і псіхалагічнага здароўя пары. З другога боку, вядома, асноўная работа вядзецца ў тым кірунку, каб моладзь свядома разважала над больш познім пачаткам палавога жыцця. Гэта спрыяе зніжэнню распаўсюджвання інфекцый, якія перадаюцца палавым шляхам, тых жа незапланаваных цяжарнасцяў.

— Неабходна адразу заўважыць, што не сёння і нават не ўчора з'явіліся спецыялісты, якія па сваіх, у першую чаргу рэлігійных, поглядах, адмаўляюцца перарываць цяжарнасць. Проста гэтай з'ява існавала на ўзроўні вуснай дамоўленасці. Аднак цяпер міністэрства спрабуе аформіць падобную магчымасць на заканадаўчым узроўні. Пакуль такая норма не прынята, і мы не можам дэталёва абмяркоўваць, як гэта будзе на практыцы. Мяркуюцца, што такія пытанні будуць вырашацца паводле пісьмовай заявы на імя галоўнага ўрача лячэбнай установы. Самае важнае, што тут павінна забяспечыць Міністэрства аховы здароўя, — падобна адмова не павінна ствараць пагрозы лячэбнаму працэсу. Калі ў лячэбнай установе працуюць адзін-два ўрачы, то падобна пастанова па пытанні наогул можа пагражаць арганізацыі лячэбнага працэсу, таму галоўны ўрач мае права і не прыняць адмовы спецыяліста.

І трэба сказаць, кожнае наступнае пакаленне усё больш адказна ставіцца да таго, каб не пазбавіць сябе ў будучыні магчымасці нараджэння здаровых дзяцей.

— Планаванне сям'і, адуснацца забароны на аборт і пагаршаюць дэмаграфічную сітуацыю?

— Забарона аборту не павялічыць нараджальнасць. Гэтага можна дасягнуць з дапамогай эфектыўнага лячэння бесплодных пар. У гэтым сэнсе вельмі важныя агульныя паказчыкі здароўя нашых жанчын. У сучасных умовах яны проста абавязаны клапаціцца пра тое, каб кожная цяжарнасць была жадаанай, каб працякала нармальна, без ускладненняў, і каб завяршылася нармальнымі родамі. На жаль, сёння рэпрадуктыўнае здароўе нашых грамадзян аслабленае, а сярод жанчын рэпрадуктыўнага ўзросту распаўсюджана і экстрагенітальная паталогія. Хоць мы і кажам пра вялікі дасягненні сучаснай медыцыны, дзякуючы якой жанчыны нават з перасаджанай ныркай ці пасля аперцыі на сэрцы могуць рэалізаваць сваю мару стаць маці. Але гэта зусім не так лёгка.

Важным момантам у галіне планавання сям'і стала і ўкараненне медыкаментознага аборту — як найбольш ашчаднага метаду перарывання цяжарнасці. Тут няма інструментальнага ўмяшання ў матку, а значыць, мы захоўваем рэпрадуктыўнае здароўе жанчын. Разам з тым псіхалагічна траўма таксама меншая. Прэпараты падобнага класу талсту маюць толькі ў лячэбных установах. Першы гарманальны прэпарат жанчына прымае ў прысутнасці ўрача, пасля чаго на працягу прыкладна дзвюх гадзін застаецца ў лячэбнай установе. Другі гарманальны прэпарат жанчына прымае ў хатніх умовах. Пры гэтым пацыентка павярэджаецца аб усім, што яна палірава мець на ўвазе. Кошт дня прэпаратаў складае прыкладна 700 тысяч рублёў. Сёлета мы зможам атрымаць першую стацыйную лічбу за мінулы год па колькасці праведзеных медыкаментозных аборту ў краіне.

— Метад хоць і ашчадны, але пабочныя эфекты, напэўна, таксама ёсць... — Пабочныя эфекты ёсць у кожнага медыцынскага метаду. Цяжарнасць, здароўе, захоўваюцца. Але гэта бывае ў вельмі рэдкіх выпадках.

— Калі мы кажам пра адмаўленне медыкаў ад перарывання цяжарнасці, то маем на ўвазе і адмаўленне ад прызначэння медыкаментознага аборту? — У гэтым сэнсе размова ідзе выключна аб хірургічным перарыванні — вакуум-аспірацыі і міні-аборце. Таму мы і працуем над тым, каб у выпадку неабходнасці перарывання цяжарнасці прымяняць самы ашчадны метаду. Іншая рэч, што ў гэтым правядзення прызначэння вельмі сціслы тэрмін — неабходна звярнуцца да ўрача да 49 дня цяжарнасці.

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Недастаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Недастаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Недастаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

«Няма аргументаў, каб апраўдаць аборт»

Дэмаграф. рэдактарка партала www.pro-life.by Таццяна ТАРАСЕВІЧ мяркуе, што трэба рухацца далей і ісці да поўнай забароны аборту ў краіне.

— У Італіі 90 працэнтаў урачоў адмаўляюцца перарываць цяжарнасць. Так што наша новая тэндэнцыя — вельмі правільная. Аднак усё роўна размова ідзе аб тым, што ў пэўнай сітуацыі кіраўніцтва устаноў можа і адмовіць урачу або проста прапанаваць перакваліфікацыю.

— Можна быць, са своеасаблівымі перакананнямі не варта ісці ў акушэрства? — Акушэрства спрадвеку было галіной рэдапамогі. А ў нас сёння развіваецца абартуная, а не рэдапаможная практыка. Паводле пазіцыі міжнародных экспертаў, аборт не з'яўляецца медыцынскай неабходнасцю для ратавання жыцця маці. Ёсць прычыновыя розніцы паміж абортам і неабходнымі медыцынскімі працэдурамі, якія праводзяцца, каб ратаваць жыццё маці, нават калі такое ўмяшанне прыводзіць да страты жыцця яе будучага дзіцяці... У Іспаніі ўводзяцца абмежаванні на аборт. Там перарыванне цяжарнасці да 12 тыдняў магчымае, калі цяжарнасць наступіла ў выніку згвалтавання, а пасля 12 тыдняў — пры наяўнасці пагрозы жыцця жанчыны. У шэрагу развітых краін, дарчы, развіццё медыцыны дазваляе ратаваць жыццё і жанчыны, і будучага дзіцяці. Гэта медыцына зусім іншай якасці, якая дзейнічае паводле мадэлі «два пацыенты».

— Вы лічыце, наша краіна ў цэлым і беларускія жанчыны ў прыватнасці цалкам гатовыя да такога падыходу? — У нас вельмі колькасць урачоў вырасла на практыцы правядзення аборту, і ім сёння складана ацэньваць сітуацыю. Аборт — гэта не медыцынская маніпуляцыя, а сацыяльная з'ява. Не трэба бяцца забароны аборту ў нашай краіне. Мы захаваем дзяцей, забяспечым нашу дэмаграфічнае развіццё, будучыню беларускага народа. Нам проста неабходна ўкараніць комплекс захадаў. Наладзіць інфармаванне грамадзян, пачынаючы ўжо з дзіцячага ўзросту. У школах мог бы з'явіцца прадмет «Каштоўнасць чалавечага жыцця». Жыццё кожнага чалавека — гэта непарыўнае цэлае, якое пачынаецца ў момант зачатця і праходзіць розныя этапы да смерці. У навуцы гэтым этапам даюцца розныя назвы — «згігота», «бластэцыя», «эмбрыён», «плод», «немаўля», «дзіця», «падлетак» і «дарослы». Кожнае ненароджанае дзіця з моманту свайго зачатця з'яўляецца чалавекам.

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіцяці і здароўя жанчыны. Жанчыне на раздарожжы неабходна дапамагчы, прадаставіць прафесійную кансультацыю. Хутчэй за ўсё, яе рашэнне з'яўляецца абумоўлена складанасцямі, якія варта перааказаць. А можа, проста

— Дадаткова сказаць, што аборт — гэта дрэнна, што гэта знішчэнне жыцця дзіця

■ Выпрабавана на сабе

РАДЫЁСТАНЦЫЯ І ЧУЛАЕ СЭРЦА,

або Хто ратуе на дарогах

Карэспандэнтка «Звязды» да задання гатовая.

«Пакуль ехаў суды, двух падцягнуў», — уваходзячы ў памышканне, паведамляе Андрэй Багдануў, галоўны спецыяліст службы па падрыхтоўцы і рэагаванні на надзвычайныя сітуацыі мінскай гарадской арганізацыі Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа. Маюцца на ўвазе дзве машыны, якія ён адбуксіраваў з дарогі. Ужо некалькі гаўдзін я чаканя яго ў штабе, каб выправіцца разам «ратаваць свет», які жартуюць валанцёры-радыёаматары, гэта значыць — дапамагаць людзям, якія замяразаюць на дарогах у сваіх аўто.

Каб жыццё было бяспечным

Маразы, якія не слабеюць ужо каторы дзень, прымусілі многіх аўтамабілістаў адмыслова падрыхтаваць свой транспарт да паездак ці ўвогуле адмовіцца ад іх. Тым не менш умовы надвор'я многім усё ж прынеслі сюрпрызы: хтосьці не завёўся яшчэ ва ўласным двары, а некага непрыемнасць застала на дарозе. У штабе Чырвонага Крыжа вядзецца пратакол аказання дапамогі: сёння за дзень адзін з валанцёраў «абслужыў» ужо 17 машын, другі — 15. Тут жа ў рэжыме анлайн пры дапамоце камер Беларўтарада адсочваюць дарожную сітуацыю. Можна бачыць абстаноўку па ўсёй краіне. Зрэшты, у кожным рэгіёне ёсць свае валанцёры, таму нас цікавіць сталічная кальцавая, а таксама трасы ў межах Мінскага раёна. — Самы небяспечны ўчастак кальцавой — у раёне Цны, — кажа Дзмітрый РУСАКОЎ, галоўны спецыяліст службы па падрыхтоўцы і рэагаванні на надзвычайныя сітуацыі Чырвонага Крыжа, які кантралюе сітуацыю па ўсёй Беларусі. — Там круты выгіб дарогі, на гэтым участку пазасталася загінуў наш валанцёр Сцяпан Трубанюў — яго машына збіла.

Калі чалавеку дапамагаш, ён пачынае па-іншаму глядзець на рэчы. Вось сёння падцягнуў чалавека, а ён пытаецца «Як вас знайсці? Я медык, магу быць вам карысным».

Сярод добраахвотнікаў Чырвонага Крыжа — аўтардавамаатара, якія тры гады таму аб'ядналіся ў сёмы мінскі аўтаканал. Спачатку людзі, якія ўсталювалі ў сваіх машынах радыёстанцыю, па рэцых папярэджвалі адзін аднаго аб сітуацыі на дарозе, да-

памагалі, калі нехта з іх «глух» ці замяраў. Цяпер удзельнікі аўтаканала аказваюць дапамогу не толькі аднаму, але і ўсім, хто сутыкаецца з праблемамі падчас язды. У кожнага валанцёра — свая сям'я, асноўная праца ці вучоба. Медыкі, таксісты, журналісты і людзі іншых прафесій, сярод якіх ёсць і жанчыны, і нават сямейныя пары, аб'ядноўваюцца, каб зрабіць жыццё крыху больш бяспечным і добрым. Круглыя суткі — вядома, хто колькі можа — радыёаўтамабілісты патрулююць на сваіх машынах дарогі і ратуюць людзей:

«Поўнач, Поўнач, гэта Руды. Як у вас?»

дапамагаюць завесці ці адбуксіраваць аўтамабіль у бяспечнае месца, дастаўляюць у цёплыя памышканні, каб сагрэцца, даюць адзенне і коўдры, поць гарбаты. А калі валанцёр не можа аказаць дапамогу сваімі сіламі, падключаюць службу Чырвонага Крыжа. На месца вызваджае службу ўсюдыход «Пінгваўэр», які ўвоўле сабой мабільны пункт абгарэву. У ім — гарачая гарбата і ежа, цёплае адзенне і ўсё неабходнае для аказання дапамогі аўтамабілістам. Апроч таго — летні і зімні наметы, генератар, цеплагармата, сталы, раскладушкі. Пры неабходнасці ўсё гэта можна разгарнуць цягам 20 хвілін і ў любым месцы разбіць штаб, які будзе забяспечаны электраэнергіяй і цяплом.

Радзівіл і кругаварот дабра ў прыродзе

— Арані-ка ты валанцёрскую форму, а то ў майм «кабрыялец» тэмпература паветра такая ж, як і за бартом, — кажа Андрэй Багдануў, скептычна аглядаючы маю дастаткова цёплую (на мой погляд) экіпіроўку. Зрэшты, я не спрачаюся і паверх свайго адзення араніаю валанцёры чорна-чырвоны камбінезон і курткі з сімволікай Чырвонага Крыжа, у якіх адразу становіцца горача. Нарэшце мы бяром тэрмапот з гарачай вадою, садзімся ў бэль «Пінгваўэр» з чырвоным крыжам на борце і выпраўляемся ў дарожны патруль. Ад ўсяго гэтага адчуваю сябе ледзь не «тэхаскім рэйджарам».

Едзе па Магілёўскай шашы да мяжы Мінскага раёна. На вуліцы мінус 18, у кабіне не наштам цяплей. Машына гудзе і грукоча — усё ж ваенны аўтамабіль, «хуткая дапамога» аўстрыйскіх горных стралкоў. Некалькі разоў Андрэй даводзілася нават цягаць пры дапамозе «Пінгваўэра» 40-тонныя фуры.

— Трэба правільна эксплуатаваць тэхніку, ведаць, у якім месцы зачэпацца. Даводзілася нават расцягваць фуры, якія літаральна скліскалі.

Дарэчы, першы час, калі «Пінгваўэры» толькі ўзніклі на нашых дарогах, аўтааматары бліжэйшымі да паалохаў такой тэхнікі. І цяпер яшчэ ўспрымаюць

мы не прытрымліваемся нормаў яе абслугоўвання.

Пакуль сядзела ў штабе, адзін з валанцёраў прывеў мне такую тэорыю: «Я дапамагу камусці на дарозе, але нічога за гэта не вазьму. І, напэўна, недзе ў глыбіні душы ў чалавека застаецца нерэалізаванае жаданне аддзячыць. Таму наступны раз, калі ён будзе ехаць і ўбачыць, што ў не-

Усюдыход «Пінгваўэр», ці ласкава — Піня.

кага праблема на дарозе, — спыніцца і дапаможа. А той — яшчэ каму-небудзь. Такі кругаварот дабра ў прыродзе. Спадзяюся, што ад гэтага свет стане крыху лепшым». З такой думкай пагаджаецца і Андрэй:

— Калі чалавеку дапамагаш, ён пачынае па-іншаму глядзець на рэчы. Вось сёння падцягнуў чалавека, а ён пытаецца «Як вас знайсці? Я медык, магу быць вам карысным». Пакінуў яму свой тэлефон — магчыма, да нас дачульчыцца яшчэ адзін валанцёр.

Сам Андрэй больш за год таму прыйшоў у Чырвоны Крыж таксама валанцёрам. Кажы, што калі быўшы вочы, у якіх гарыць удзячнасць — дзеля гэтага варта працаваць. Па яго словах, людзі па сваёй прыродзе добрыя і гатовыя дапамагаць. Аднак спецыялістам па надзвычайных сітуацыях кіруе не матэрыяльны бок, а філасофія.

— Вельмі сімвалічны барэль Мікалая Крыштофа Сіроткі ў ня-свіжкоўскім фарным касцёле Божыга Целя. Князь стаіць на калянях у адзенні пілігрима, склаўшы латы, і над ім надпіс на латын: «Перад абліччам смерці кожны не рыцар, а толькі пілігрим-вандроўнік». І, паводле тэстамэнту Сіроткі, трыну з цэлам магнаты ў апошні шлях неслі жабракі. Таму што перад Богам усе роўныя...

«Дзякуй, што вы ёсць»

Тым часам мы даяздаем да мяжы Мінскага раёна і кіруемся ў адваротны шлях. Ніякіх надзвычайных сітуацый на дарозе не заўважым, адно што слякца, і «Пінгваўэр» крыху гайдае па раскоўзанай каляне. Траса амаль пустая — на гадзінніку адзінаццаць вечара, і большасць аўтамабілістаў ужо дабралася дадому. На пад'ездзе да Мінска бачым машыну ДАІ. Андрэй праніраваў спытаць у супрацоўнікаў пра абстаноўку ў раёне.

— Чырвоны Крыж, мінская гарадская арганізацыя, — называ-

еца ён дзяржслужачаму. — Маніторым сітуацыю на дарогах, як справы ў раёне?

Супрацоўнік адказвае, што ўсё спакойна, ніякіх здарэнняў няма. На гэтым развітаемся і кіруемся на кальцавую. Па дарозе заўважым тры фуры з магілёўскімі нумарамі, што стаяць на «аварыйцы». Андрэй збочвае да іх і па рацыі пытаецца: «Магілёў, вы

Усюдыход «Пінгваўэр», ці ласкава — Піня.

мяне чуець? У вас усё ў парадку?» — «Так, — даносіцца ў адказ, — проста прыпынак зрабілі». — «Добра, удачы вам», — «Дзякуй». Едзе далей.

На шашу апускаецца туман, нават пасля кароткага прыпынку бакавыя люстэркі ўсюдыхода замяраюць, і дзворцікі іх чысціць. Але неўзабаве бачнасць становіцца нармальнай.

Я дапамагу камусці на дарозе, і ў чалавека застанецца жаданне аддзячыць. Таму наступны раз, калі ён будзе ехаць і ўбачыць, што ў некага праблема на дарозе, — спыніцца і дапаможа. А той — яшчэ каму-небудзь.

За некалькі кіламетраў ад канцавога пункта нашага маршруту заўважым на ўзбочыне «Рэно Меган». За рулём мужчына, з ім жанчына на пасажырскім сядзенні. Выходзім, Андрэй прадстаўляецца і запытае, што здарылася. Мужчына адказвае, што рухавік працуе, але машына не едзе — заправілі нацяжым палівам. Трэба буксіраваць. Але ў «Пінгваўэры» толькі грузавы трос, які можа пашкодзіць легкавы аўтама-

Андрэй Багдануў размаўляе з кіроўцам аўто, што стаіць на «аварыйцы».

■ Письмо з каментарыем

НА ЎВЕСЬ АГРАГАРАДОК ДА НЯДАЎНЯГА ЧАСУ ЗАСТАВАЛІСЯ ТОЛЬКІ 32 РАДЫЁКРОПКІ...

31 студзеня ў нашым населеным пункце адключылі правядную радыёсетку. А для нас, пажылых людзей, гэта цэлая катастрофа. Мы прызываліся да таго, што працягваем пад гукі беларускага гімна і ідзем спаць — таксама. Тэлевізар глядзець днямі мы ўжо не можам... У далёкіх 1957-1958 гадах мы з нецярпеннем чакалі, збіраліся на вуліцы, каб паслухаць радыё. Тады яно яшчэ не было праведзена ў кожную хату, а толькі на калгасныя двары або каля клуба. А як жа былі радыё, або яго правалі ў дамы! Спыхалі ўсё запар. Нават уявіць не маглі, што ўсё так скончыцца. Радыё для нас — гэта усё. Тут мы і навіны пачуем, і прагнозы надвор'я, і любімую музыку. Зварталіся ў раён, аднак станючычага адказу не атрымалі. Маўляў, адключэнне правядзень па ўсёй краіне... Ад імя ўсіх зацікаўленых вясцоўцаў напісала С.С. КРЫВАРОТ, аграгарадок Ухвала Крупскага раёна.

Гэта ўжо далёка не першы ліст на тэму адключэння правяднога радыё і нязгоды з такім крокам з боку асобных вясцоўцаў... Ён такі ж эмацыянальны, як і папярэдні, такі ж даволі вялікі па аб'ёме, які і ранейшыя. Мы даём яго ў скарачаным выглядзе, паколькі рэфрэн у такіх зваротах стаў ужо аднолькавым: мы пад радыё прачынаемся, пад радыё — ідзем спаць... Чытачы цудоўна разумеюць, што само вясцёўчане нікуды не знікну — ліквідуецца толькі правядное радыё. Аднак, згадаўшы мімаходзь пра тое, далей размову вядуць у такім ключы, як быццам бы ўвогуле будучы адзасанымі ад свету. Вядома, гэта не так, паўтараем ужо ў каторы раз. Настальгія, звычайна — гэта адно. Рэаліі ж некалькі іншыя, пра што нам, у прыватнасці, распавёў начальнік Крупскага раённага вузла электрасувязі Уладзімір ЧУГУНОЎ. — Пра адключэнне правяднога радыё

«Пінгваўэр» уяўляе сабой мабільны пункт абгарэву.

У ім — гарачая гарбата і ежа, цёплая вопратка, летні і зімні наметы, генератар, цеплагармата, сталы, раскладушкі.

біль. Спецыяліст Чырвонага Крыжа вырашае ўсё ж адтранспартаваць усюдыход на базу і вярнуцца па «Рэно» на сваёй машыне. «А вышы паслугі платныя?» — раптам пытаецца кіроўца. «Калі гэта Чырвоны Крыж грошы браў?» — адказвае Андрэй, і мы пакідаем пасажыраў легкавіка. Па дарозе бачым «Аўдзі» на «аварыйцы», але нас чакаюць людзі, таму цяпер аказаць дапамогу ім мы не можам. «Калі на адваротным шляху яны яшчэ будуць стаяць, тады пад'едзем», — кажа Андрэй. Забягаючы наперад, скажу, што мы ўсё ж вярнуліся да гэтай машыны, але там ужо разабраліся са сваёй непадалучкай.

«У «Табіце» значна цяплей, чым у «Пінгваўэры». Мы перагружамся і едзе назад да «Рэно». Машына чакае нас, але, як высвятляецца, дапамога ўжо не патрэбна.

— Я ўжо магу ехаць, праўда, не ведаю, які доўга, — кажа кіроўца. Андрэй праніравае крыху праехаць услед за «Меганам» — на ўскляі выезда, і ўзкіх кіроўца пагаджаецца, і колькі хвілін мы едзе разам. Нарэшце ён збочвае і кажа, што далей спраўца сам.

— Я гэтым маршрутам кожны дзень еджу, можа, у вас ёсць візітоўка, каб звязацца ў выпадку чаго? — пытаецца ён.

— Мы тут не кожны дзень патрулюем. Маразы заканчваюцца, і ў нас панчэцца іншая работа, — адказвае Андрэй, аднак пакідае свой тэлефон.

— Дзякуй за тое, што вы ёсці! — яшчэ раз кажа мужчына.

У гадзінну ночы наш маніторынг заканчваецца. Я адчуваю лёгкае расчараванне: ратаваць свет мне сёння не давялося. «Дык гэта ж добра, што нікому не спатрэбілася наша дапамога!» — адказвае Андрэй, і я не магу з ім не пагадзіцца.

Дзіяна СЕРАДЗЮК, Фота аўтара.

Мінскі раён

■ Званок у карпункт

ШТО ЎЗАМЕН?

Эра правяднога радыёвяшчання набліжаецца да завяршэння

У карпункт нашай газеты ў Гродне патэлефанавала жыхарка вёскі Новы Двор Шчучынскага раёна Галіна Канстанцінаўна Гіль: «У нас адключылі правядное радыё. Чаму? І што будзе ўзамен?». Па адказ карэспандэнт «Звязды» звярнуўся да дырэктара Гродзенскага філіяла РУП «Белтэлекам» Віктара МАЦВЕВА.

— Віктар Уладзіміравіч, многія гадзі правядное радыёвяшчанне было ледзь не ў кожным доме, кватэры, асабліва ў сельскай мясцовасці...

— Так, у правяднога радыё доўгая гісторыя. Яно з'явілася ў 20-я гады мінулага стагоддзя. На той час гэта была важная і практычная адзіная крыніца атрымання населенымства аператыўнай інфармацыі. Звычайны радыёпрыёмнік тады быў раскошай і мала хто мог яго набыць. А першыя радыёпрыёмнікі сабы гучнагаворыцелі, устаноўленыя на апарэх. Актыўнае развіццё правяднога радыё атрымала ў 1950-я гады, калі радыёкропкі ўстанавіліся практычна ў кожным доме, кватэры. На працягу наступных сарака гадоў правядное радыё было вельмі папулярным.

— А якая сітуацыя з правядным радыё цяпер? — Неабходна прызнаць, што цяпер радыёкропка страціла сваю папулярнасць: на працягу апошніх гадоў на Гродзеншчыне не было ніводнага заваы на месцы, а імкліва развіваецца. Напрыклад, калісьці мы марылі, каб у кожнага быў мабільны тэлефон. І, як

бачым, гэта вельмі хутка адбылося. Так і з сістэмай радыёвяшчання, якое ва ўсім свеце праходзіць звалюючы ад правяднога да эфірнага. Сёння і мы ўжо падыходзім да таго, каб у любой кропцы Гродзеншчыны слухач эфірнае радыё. У гэтых мэтах за апошнія гады зроблена вельмі многае: пракладвалі валаконна-оптычныя лініі да новых перадачнікаў, набывалася абсталяванне, купляліся магнутыя перадачнікі для таго, каб забяспечыць эфірным вяшчаннем абсалютна ўсю тэрыторыю краіны. Якісць эфірнага вяшчання значна лепшая, а магчымасці неабмежаваныя.

Рэаліі такія, што з развіццём тэхналогіяў у нашых жыхароў з'явілася магчымасць слухач радыёстанцыяў у эфіры з дапамогай УКВ-радыёпрыёмнікаў, у тым ліку убудаваных у мабільныя тэлефоны, у бытавую тэхніку, а таксама ў інтэрнэце. Мясцовыя радыёстанцыі, разумеючы, што іх асноўная аўдыторыя слухачоў пераходзіць у эфір і інтэрнэт, забяспечылі там сваю прысутнасць. А супрацоўнікі «Белтэлекама» правалі адваедныя тэхнічныя мерапрыемствы для трансляцыі ў эфіры праграм мясцовых радыёстанцыяў. Такім чынам, праграмы Першага нацыянальнага канала Беларускага радыё можна слухаць у любым месцы: дома, на працы, у машыне, на адпачынку. Для параўнання, правядную радыёкропку — толькі дома.

— Што ж атрымаюць тыя людзі, якія прызываліся слухач радыё дома, узамем правядных радыёкропак? — Для таго, каб слухач радыё, дастаткова мець аднапраграмы радыёпрыёмнік. Такія радыёпрыёмнікі, настроеныя на частату праграмы Першага нацыянальнага канала Бе-

ларускага радыё, вырабляе мінскі завод «Прамузвязь». Ніякіх праблем з іх набыццём не існуе, яны ёсць ва ўсіх сярэсных цэнтрах «Белтэлекама». Кошт — да 200 тысяч рублёў. Інвалядаем па зроку 1 і 2 груп і грамадскі аб'яднаннем інвалідаў па зроку, якія з'яўляюцца абанентамі правяднога радыё, радыёпрыёмнікі будучы перадавацца бясплатна.

Супрацоўнікі «Белтэлекама» арганізуюць выязны продаж прыёмнікаў у сельскіх населеных пунктах, пры неабходнасці дапамогуць іх настройці. Дарэчы, менавіта гэта і зрабілі нашы спецыялісты на мінулым тыдні ў вёсцы Новы Двор Шчучынскага раёна, адкуль быў зварот у «Звязду». Цяпер у Галіна Канстанцінаўна Гіль замест радыёкропкі працуе эфірны прыёмнік. Такі ж варыянт прапанаваны і яе суседзям.

— Як у сувязі з пераходам ад правяднога радыё да эфірнага будзе забяспечана апаляшчэнне грамадзян у выпадку надзвычайнай сітуацыі?

— Спраўды, у мінулым правядное вяшчанне было практычна адзіным сродкам інфармавання населенства. Аднак і ў гэтай сферы на выпадак узнікнення надзвычайных сітуацый таксама развіваюцца сучасныя тэхналогіі. Нядаўна, напрыклад, МНС пры правядзенні вулчэння на высокім узроўні прадэманстравала новыя тэхналогіі для апаляшчэння населенства з прымяненнем эфірнага радыё і тэлевізійнага вяшчання, інтэрнэту і мабільнай сувязі.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Ёсць праблема

ПРЫЧЫНА — У АДЗІНОЦЕ?

Як жыць, каб не хацелася сказаць: «Гары яна гарам, такая старасць!»?

За навагоднім тлумам гэта падзея засталася амаль незаўважанай, нават у зводках здарэнняў не асабліва кінулася ў вочы: ранаіч 1 студзеня на пажары загінула пенсіянерка з вёскі Збруж Маладэцкага раёна. Жанчына не дажыла некалькі месяцаў да 90 гадоў. Расказваюць, што была яна яшчэ на сваіх нагах, самастойна ўпраўлялася па доме. І вось такая недарэчная смерць...

Жыла ў сваім доме бабунька адна. З родных у яе — толькі пляменнік, які зрэдку наведваўся з райцэнтра. У вёсцы пасля гэтага папаўзілі чуткі, што пажар у доме не быў выпадковасцю, што мясцовыя непрацуючыя выпіхі аднойчы ўжо пакрыўдзілі адзіночную старую, адбяралі пенсію. Можна і цяпер гэта іх рук справа. Версіі, несумненна, будучы праверяць праваахоўныя органы.

Дарэчы, за першыя дзве дзекады студзеня ў Брэсцкай вобласці ад агню загінулі тры пажылыя чалавекі. Трагічна абарваліся жыцці пенсіянераў яшчэ ў Баранавіцкім і Столінскім раёнах. Зіма ў вёсцы, на жаль, самы пакараннебеспечны перыяд. Людзі пачынаюць больш паліць у печы, але не заўбедзілі пры гэтым упліваюць яе трываласць і надзейнасць, не прытрымліваюцца правілаў тэхнічнай бяспекі. Не кажу зараз пра спецыяльны кантынгент сучаснага жыцця, які выдур адваедны лад жыцця і гінуць часта ад цягарэты, якія правакуе пажар.

Яны самі становяцца прычынай уласнай смерці. Шкада старых людзей, якія часцей за ўсё пражылі жыццё ў працы, выгадавалі дзяцей, а ў старасці засталіся адны. Паводле даных абласнога ўпраўлення МНС, пенсіянераў, якія адзінока пражываюць, у вобласці — 56 699, з іх 17 690 чалавек — зусім адзінокія.

Гэта і ёсць група рызыкі. У кожным раёне названыя грамадзяне знаходзяцца на асаблівым уплыву. Іх як мінімум раз у год наведваюць супрацоўнікі дзяржаўнага пажарнага нагляду, а таксама спецыялісты сельвыканкомаў. У абсалютнай большасці такіх людзей устаноўлены аўтаномныя пажарныя апаляшчальнікі — як правіла, за кошт бюджэту. Начальнік абласнога ўпраўлення МНС Канстанцін Шаршунювіч расказаў аўтару гэтых радкоў, што з паніжэннем тэмпературы паветра ўзмацняецца прафілактычная работа. Напрыклад, кожны выхадны з абласнога ўпраўлення 20-25 чалавек накіроўваюцца ў раёны, каб наведваць многія населеныя пункты, часам самыя аддаленыя. Спецыялісты выратавальнай службы захоўваюць у дамы, правяраюць бяспеку пlynчогая ацэплення, даюць парады гаспадарам, пакідаюць прадпісанні, спрабуюць звярнуць увагу дзяцей на праблемы з бяспекі састарэлых бацькоў.

І ў цэлым паказчык гібелі людзей паволі зніжаецца. Але статыстыка ў гэтым выпадку — справа адносна... У Баранавіцкім раёне некалькі гадоў таму давялося прысутнічаць на адным цікавым мерапрыемстве. Ушаноўвалі двух чалавек, якія выратавалі з агню сваіх састарэлых суседзяў. Пажар у доме жыхароў вёскі Узногі паचाўся ноччу. Суседзі — грузчык Баранавіцкага камбіната хлебпрадуктаў Аляксей Дубоўскі і музыкант гарадскога аркестра Аляксей Сівуха пачулі трэск шыфера. Яны прыбеглі да суседняга дома, калі полымя там бушавала на ўсю моц. Было зразумела, што 86-гадовы гаспадар дома і яго жонка, на год маладзейшая, самастойна не выйраліся б з хаты. Але мужчынін бясстрашна кінуўся ў дом і літаральна вынеслі старых на руках.

У заходніх краінах састарэлых бацькоў часта змяшчаюць у догляды пансіянаты і не шкадуць на гэта грошай. У нас жа клоцаціца дзяржава, пашыраюцца бальніцы сярэдняга догляду, з'яўляюцца ўстановы накішталь інтэрнату на зіму. Але ж на ўсіх такіх устаноў у раёне за год раўнялася нулю. Паводле меркавання Леаніда Дзілавіча, тады ўсе працавалі, не лядвалі, дарослыя дзеці не былі бацькамі і клапаціліся пра іх. Цяпер гэтая функцыя часта пераходзіць да дзяржаўных органаў. Гэта значыць, што прычына гібелі старых людзей нярэдка тоіцца ў іх адзіноце.

Навядуна даваўся сустрэцца з гэтай групою. У нас жа клоцаціца дзяржава, пашыраюцца бальніцы сярэдняга догляду, з'яўляюцца ўстановы накішталь інтэрнату на зіму. Але ж на ўсіх такіх устаноў у раёне за год раўнялася нулю. Паводле меркавання Леаніда Дзілавіча, тады ўсе працавалі, не лядвалі, дарослыя дзеці не былі бацькамі і клапаціліся пра іх. Цяпер гэтая функцыя часта пераходзіць да дзяржаўных органаў. Гэта значыць, што прычына гібелі старых людзей нярэдка тоіцца ў іх адзіноце.

На вечарыну прыехала дачка выратаваных гаспадароў, якая працуе выкладчыкам адной з мінскіх ВНУ. І аказалася, што пенсіянеры — людзі, якімі можа ганарыцца краіна. Галіма сям'я аўтарыту салдат усю Вялікую Айчынную вайну, яго жонка сэрбанула гора як малалетні вязень канцлагера. Пасля вайны яны нарадзілі і выгадавалі васьмеру дзяцей. Адзін з сыноў, фізік-ядзершчык, працуе побач з Жарэсам Афёравым, адна з дачок — адметны мастак. Усе дзеці атрымалі адукацыю і сталі годнымі людзьмі дзякуючы выхаванню і асабістай прыкладу бацькоў.

Новы год сваю 90-гадовую цётку, пра якую гаварылася напачатку, забраў хаць б на свята — магчыма, яна і вясной сустракала б яго з радасцю. ...Калі матэрыял быў гатовы і ўдакладнілі лічы, памочнік начальніка абласнога ўпраўлення МНС Сяргей Машноў паведаміў, што ў адной з вёсак Камянецкага раёна адбыўся пажар па прычыне перагару печкі. Пажылая гаспадыня спрабавала справіцца з агнём сама і атрыла лямпа апекі твару і рук. Агрыпатушылі выратавальнікі. Жанчына цяпер у бальніцы. Святлана ЯСКЕВІЧ, Фота з архіва МНС.

БУДУЧЫЯ ПЕДАГОГІ ПРАКЛАДВАЮЦЬ «ЗОРНЫЯ МАРШРУТЫ»

У Мінску стартуваў 49-ты «Зорны паход» на месцах баявой і працоўнай славы беларускага народа, арганізаваны студэнтамі і выкладчыкамі Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя М.Танка.
Ідэя правядзення «Зорных паходаў» узнікла ў 1966 годзе, калі

студэнты Мінскага педагагічнага інстытута ўзялі ўдзел ва Усесаюзным паходзе моладзі па месцах рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы савецкага народа. Стартвалі атрады з розных населеных пунктаў, а фінішавалі адначасова ў адным. Схэма такога маршруту на карце падобная па форме на зорку — адсюль і назва паходу.

Традыцыя налічвае ўжо 49 гадоў. Кожны год, падчас зімовых канікул, лепшых студэнты і выкладчыкі БДПУ выпраўляюцца ў чарговы «Зорны паход». Гэты праект заўсёды адкрыты для новых раішняў і ініцыятыв. Менавіта таму трэці год запар у складзе зводных атрадаў БДПУ ўдзельнічаюць і студэнты Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта.

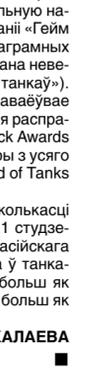
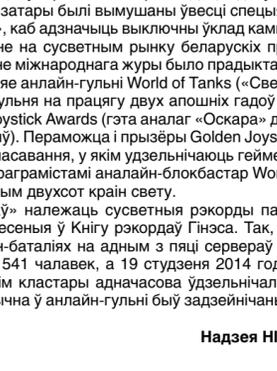
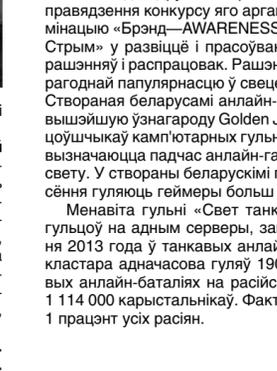
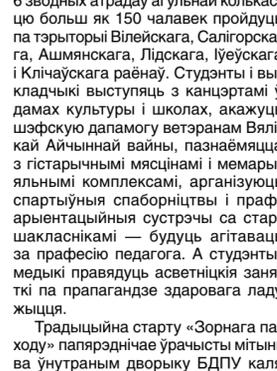
Плануецца што за чатыры дні 6 зводных атрадаў агульнай колькасцю больш як 150 чалавек пройдуць па тэрыторыі Вілейскага, Салігорскага, Ашмянскага, Лідскага, Іўеўскага і Клічаўскага раёнаў. Студэнты і выкладчыкі выступаць з канцэртамі ў дамах культуры і школах, акажуць шэфскую дапамогу ветэранам Вялікай Айчыннай вайны, пазнаёмяцца з гістарычнымі мясцінамі і мемарыяльнымі комплексамі, арганізуюць спартыўныя спаборніцтвы і прафарынтацыйныя сустрэчы са старшакласнікамі — будучы агітаваць за прафесію педагага. А студэнты-медыкі правядуць асветніцкія заняткі па прапагандзе здаровага ладу жыцця.

Традыцыйна старту «Зорнага паходу» папярэдняе ўрачысты мітынг ва ўнутраным дварыку БДПУ каля помніка студэнтам і выкладчыкам, якія загінулі падчас Вялікай Айчыннай вайны.

— Сёлетні паход прысвечаны 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, і я прашу, каб вы наведлі вайска пахаванні ва ўсіх раёнах, праз якія пралагае ваш маршрут, — звярнуўся да студэнтаў **рэктар БДПУ Пётр КУХАРЧЫК**. Другая падзея, якой прысвечаны паход, вельмі важная для ўсёй вышэйшай школы — гэта 100 гадоў з адкрыцця ў Мінску першага настаўніцкага інстытута. Таму

прашу, каб вы з гонарам пранеслі званне студэнта БДПУ.

Мастэр аджукі Сяргей МАСКЕВІЧ, які прысутнічаў на мітынг, падкрэсліў выключную важнасць «Зорных паходаў»: «Мне вельмі прыемна, што традыцыі, звязаныя з патрыятычным выхаваннем моладзі, знаходзяць сваё развіццё менавіта ў педагагічным ўніверсітэце. І я ўпэўнены, што кожны з сёлетніх удзельнікаў паходу прынясе нешта сваё, скажа сваё слова...»

ЛИКВИДАТОР ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 07.02.14 в 16.00 по адресу: Минск, Хоружей, 31а, оф. 313 ТРГОВ по продаже следующего имущества ООО «ЗМК «СтальСпецПром»:

- Кран консольный 1 шт.,
- Машина сверлильная МС-51 1 шт.,
- Машина сверлильная МС-76 1 шт.,
- Персональная резательная установка 1 шт.,
- Резак плазмённый 1 шт.,
- Сварочный аппарат jasic 6 шт.,
- Установка Tomahawk 1 шт.,
- Станок вертикально-сверлильный 1 шт.

Начальная стоимость без НДС 141904762 руб. Шаг торгов – 5%.
Задаток в сумме 14190476 руб. перечисляется на р/с 3012176220002 в ОАО «Белорусский Народный Банк», г. Минск, код 765, УНП 191538578. Место нахождения имущества: г. Воложин. УНП 191228804

Утерянный бланк строгой отчетности «Страховой полис по добровольному страхованию от несчастных случаев и заболеваний в количестве 1 штуки серии БН № 1934645 в представительство Белгосстраха по Вилейскому району считать недействительным.

Утерянный бланк строгой отчетности полис форма 2 РП серия КЕп № 0010343 считать недействительным. УНП 100985903

ЗАВЕРЕНО
Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
В.В.Лихачевский
27.12.2013

УТВЕРЖДЕНО
Протокол заседания
Наблюдательного совета
ОАО «АСБ Беларусбанк»
11.12.2013 № 87

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций

Открытого акционерного общества «Сбергательный банк Беларусбанк»

сто шестьдесят второго – сто шестьдесят третьего выпусков

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)
Наименование эмитента на белорусском языке:
полное: Акрытае акцыянернае таварыства «Ашчадны банк «Беларусбанк»;
сокращенное: ААТ «Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААТ «ААБ Беларусбанк»);
наименование эмитента на русском языке:
полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемое «Банк»);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»);
2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес
Место нахождения Банка: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18;
телефон: (017) 309 09 59; телефон/факс: (017) 222 26 26;
e-mail: info@belarusbank.by;
3. Номера расчетного и/или валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи облигаций
Денежные средства от открытой продажи облигаций Банка сто шестьдесят второго – сто шестьдесят третьего выпусков будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах Банка, а также в центральном аппарате Банка.

гления, изложенным в пункте 59.1 Инструкции по признанию в бухгалтерском учете доходов и расходов в Национальном банке Республики Беларусь и банках Республики Беларусь, утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь 30.07.2009 № 125. Проценты начисляются за каждый календарный день года.
Выплата дохода производится:
- периодически в соответствии с графиком начисления и выплаты дохода, указанным в пункте 16 настоящего документа;
- при условии предъявления Физическим лицом оригинала Облигации в Банк;
- филиалами, центрами банковских услуг Банка, структурными подразделениями Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи Облигации) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка, а в валюте номинала Облигации; в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь либо наличным денежными средствами. При выплате дохода по Облигации наличными денежными средствами Банк покупает у владельца Облигации часть дохода в размере менее минимального номинала банкноты в евро по обменному курсу покупки евро, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющей(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты дохода.
В случае предъявления Облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в пункте 17 настоящего документа, сумма неполученного дохода рассчитывается по дату его досрочного погашения включительно.

4. Наименование периодического печатного издания, определенное эмитентом для раскрытия информации
Эмитент публикует в газете «Звязда» следующую информацию: годовой отчет Банка за 2013 год – не позднее 25.04.2014; а принятом решении о реорганизации или ликвидации Банка – в течение 2-х месяцев с момента принятия такого решения;
- возбуждения и отношения Банка производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) – в течение 5 дней с момента получения соответствующего судебного постановления;
- о внесении изменений в Проспект эмиссии облигаций сто шестьдесят второго – сто шестьдесят третьего выпусков Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» (в дальнейшем именуемый «Проспект эмиссии») – в срок не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (в дальнейшем именуемый «Регистрирующий орган»);
5. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента
Депозитарием эмитента является депозитарий Банка (Банк зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь, номер государственной регистрации Банка – 056, код депозитария Банка – 005), расположенный по адресу: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18, действующий на основании специального разрешения (лицензии) Министерства финансов Республики Беларусь на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 02200/5200-1246-1089 сроком действия до 29.07.2022.

6. Размер уставного фонда Банка – 16.188.787.859.000 белорусских рублей.

7. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций
С Проспектом эмиссии можно ознакомиться в период открытой продажи Облигаций на официальном сайте Банка по адресу: http://www.belarusbank.by. С копией Проспекта эмиссии можно ознакомиться визуально в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также в ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.

8. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество и номинальная стоимость облигаций
Банк осуществляет эмиссию процентных, неконвертируемых облигаций на предъявителя сто шестьдесят второго – сто шестьдесят третьего выпусков в документальной форме (в дальнейшем именуемых совокупно «Облигациями»):

№ выпуска	Объем эмиссии по номинальной стоимости	Количество облигаций, штук	Серия, номера облигаций	Номинальная стоимость облигации
162	4.000.000 евро	4.000	ЕТ162, 000001 – 004000	1.000 евро
163	6.000.000 евро	1.200	ЕУ163, 000001 – 001200	5.000 евро

9. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям
Облигация выпускается в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277. «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» в пределах 80 процентов нормативного капитала Банка по согласованию с Национальным банком Республики Беларусь.

10. Период проведения открытой продажи облигаций
Банк проводит открытую продажу Облигаций с 31.01.2014 по 31.01.2015, если иной срок до окончания открытой продажи Облигаций не будет определен Правлением и Наблюдательным советом Банка. Период проведения открытой продажи Облигаций может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема эмиссии Облигаций.

11. Место и время проведения открытой продажи облигаций
Открытую продажу Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.
Облигации продаются по их номинальной стоимости в валюте номинала. Приобретать Облигации на первичном рынке могут физические лица-резиденты и нерезиденты Республики Беларусь не в целях предпринимательской деятельности (в дальнейшем именуемые «Физические лица»);
12. Срок обращения Облигаций – 546 календарных дней (с 31.01.2014 по 31.07.2015).
13. Дата начала погашения Облигаций – 31.07.2015.
14. Размер дохода по облигациям, условия его выплаты
По Облигации установлен постоянный процентный доход (в дальнейшем именуемый «доход») в виде фиксированного процента к номинальной стоимости Облигации в размере 6,5 (Шести целых пяти десятых) процентов годовых. Расчет процентного дохода осуществляется по каждой Облигации с округлением второго знака после запятой в соответствии с правилами округ-

16. Даты выплаты периодических выплачиваемого процентного дохода.

номер периода	начало периода	конец периода	продолжительность периода, дней
1	01.02.2014	31.07.2014	181
2	01.08.2014	31.01.2015	184
3	01.02.2015	31.07.2015	181
ИТОГО			
546			

Доход за соответствующий период выплачивается, начиная с установленной в вышеуказанном графике даты начала выплаты дохода за соответствующий период. В случае если дата начала выплаты дохода выпадает на нерабочий день, фактическая выплата дохода начинается с первого рабочего дня, следующего за нерабочим днем. При этом проценты на сумму дохода по Облигациям за нерабочие дни, предшествующие дню выплаты дохода, не начисляются и не выплачиваются.

17. Условия и порядок досрочного погашения облигаций
Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее рабочего дня, следующего за днем истечения шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком. При этом предъявителю оригинала Облигации выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный доход по дате досрочного погашения Облигации включительно. При досрочном погашении Облигации выплата части номинала Облигации и/или части дохода не производится.

18. Порядок погашения облигаций
Погашение Облигаций осуществляется Банком начиная с 31.07.2015 в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих Облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца Облигации.
Погашение Облигаций осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка (независимо от места продажи Банком Облигации).
При погашении Облигации предъявителю Облигации – Физическому лицу возмещается номинальная стоимость Облигации, а также уплачивается все неполученные доходы наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

19. Порядок обращения облигаций
Обращение Облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь. Банк может принимать Облигацию в качестве обеспечения исполнения обязательств физических лиц (залог) или погашения обязательств физических лиц (отступное). Принятие Облигации в качестве отступного осуществляется не ранее следующего рабочего дня по истечении шести месяцев со дня ее фактической продажи Банком.

Первый заместитель Председателя Правления Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» Г.Г.Господарик
Главный бухгалтер Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» И.П.Льсковская
Директор Унитарного предприятия по оказанию услуг на рынке ценных бумаг «АСБ БРОКЕР» К.А.Рак
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	ЛОТ 1
	- изолированное помещение, инвентарный № 410/Д-10741 (назначение – помещение общественного питания 4 02 09, наименование – столовая с подвалом), площадью 483,7 кв.м, расположенное по адресу: г. Волковыск, ул. Зенитчиков, 27-1. - капитальное строение, инвентарный № 410/С-25993 (назначение – сооружение специализированное автомобильного транспорта и автостояночное хозяйство 3 06 02, наименование – мощение, ограждение), площадью 18616,4 кв.м, расположенное по адресу: г. Волковыск, ул. Зенитчиков, мощение и ограждение территории «Автомобусного парка № 4» (примечания: общая площадь помещения – 18616,4 кв.м, протяженность ограждения – 654,5 м).
Земельный участок	420850100001009991, площадью 0,2146 га (назначение – земельный участок для размещения объектов административного назначения)
Начальная цена продажи	558 462 000 (пятьсот пятьдесят восемь миллионов четыреста шестьдесят две тысячи) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	27 923 100 (двадцать семь миллионов девятьсот двадцать три тысячи сто) белорусских рублей
Продавец	Филиал «Автомобусный парк № 4 г. Волковыск» 231900, г. Волковыск, ул. Зенитчиков, 27, тел. 20918
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Организация на приобретенных площадях объекта общественного питания с количеством посадочных мест не менее 20 (двадцати)
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белминвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 28 февраля 2014 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текучий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:
заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текучий (расчетный) счет, указанный в извещении; юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой самостоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:
представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;
представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.
Примем заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.
В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов по названной аукционистом цене. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30.
Последний день приема заявлений – 24 февраля 2014 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41-98-32, 41-98-34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

КУП «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска»

(в дополнение ранее опубликованной в газете «Звязда» от 19 октября 2013 года проектной декларации)

Застройщик – коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска», зарегистрированное в Минском городском исполнительном комитете 18.11.2004 г. в Едином государственном реестре юридических и индивидуальных предпринимателей за № 190580553.
Место нахождения: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, пер. Загородный, 4й, д. 64а.
Тел./факс: 204-67-99, 252-32-18.
Режим работы – 8.45 – 17.45, обед 13.00 – 13.45; пятница 8.45 – 16.30, выходные дни: суббота, воскресенье.
Информация о проекте.
Участок под строительство объекта: «Разработка комплексного архитектурного проекта жилой застройки с объектами инженерной инфраструктуры и улично-дорожной сети в границах ул. Шаранговича, Горьковского, Рафиева в г. Минске. Микрорайон № 3 (2-я очередь строительства). Жилой дом № 23 по генплану» расположен во Фрунзенском районе г. Минска.
Десятиэтажный жилой дом на 79 квартир, выполненный на базе изделий модернизированной серии М 464-М с ступенчатым чердаком, теплоподъемом, остекленными лоджиями со встроеным помещением товарищества собственников на первом этаже.
Предлагаются для привлечения к строительству по договору создания объекта долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, 16 двухкомнатных квартир, в том числе: 7 квартир площадью 67,91 кв.м, 7 квартир площадью 74,81 кв.м, 2 квартиры площадью 74,93 кв.м.
Цена 1 кв. метра общей площади квартиры в жилом доме № 23 по генплану на дату опубликования проектной декларации сформирована в текущем уровне цен с учетом прогнозных индексов по состоянию на апрель 2014 года и составляет: при строительстве двухкомнатной квартиры площадью 74,81 кв.м; площадью 74,93 кв.м; – 11 358 440 белорусских рублей; площадью 67,91 – 12 562 800 белорусских рублей.
Начало строительства – октябрь 2013 года.
Предлагаемый срок ввода в эксплуатацию жилого дома – июнь 2014 года. С планировкой квартир и ходом работ по строительству можно ознакомиться по адресу: г. Минск, пер. Загородный 4-й, д. 64а к. 102, тел. 252-32-18.
Для заключения договора необходимо:
- личное присутствие и паспорт (с ксерокопией) того лица, с кем будет заключаться договор;
- быть готовым оплатить в течение 3 рабочих (банковских) дней с даты регистрации договора в комитете строительства и инвестиций Мингорисполкома 25 процентов стоимости объекта долевого строительства.

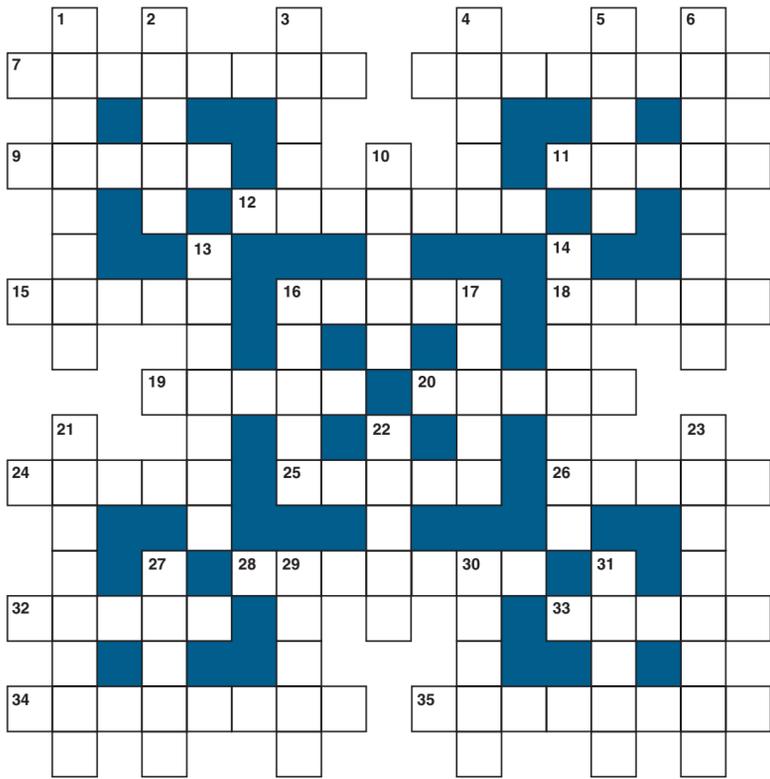
ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

КУП «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска»

(Во изменение и дополнение ранее опубликованной декларации в газете «Звязда» от 20.12.2013 г. № 240)

(информация о застройщике и проекте строительства)
Застройщик – коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Фрунзенского района г. Минска», зарегистрированное в Минском городском исполнительном комитете 18.11.2004 г. в Едином государственном реестре юридических и индивидуальных предпринимателей за № 190580553.
Место нахождения: 220073, Республика Беларусь, г. Минск, пер. 4-й Загородный, 64а.
Тел./факс: 204-67-99, 252-32-18.
Режим работы – 8.45 – 17.45, обед 13.00 – 13.45; пятница 8.45 – 16.30, выходные дни: суббота, воскресенье.
Информация о проекте.
Участок под строительство объекта: «Разработка комплексного архитектурного проекта жилой застройки с объектами инженерной инфраструктуры и улично-дорожной сети в границах ул. Шаранговича, Горьковского, Рафиева в г. Минске. Микрорайон № 1-я очередь строительства. Жилой дом № 2» расположен во Фрунзенском районе г. Минска.
Жилой дом № 2 запроектирован в монолитном каркасе с наружными стенами из блоков ячеистого бетона с утеплением минераловатными плитами, односекционный, 19-этажный. Проектом предусмотрено техническое подполье и технический чердак. Чертежная здания в плане близки к квадрату. Высота жилого этажа – 3,0 м. В одноэтажном (встроенные помещения общественного назначения) – 3,6 м. Объем технического подполья запроектированных технических помещений для инженерного обслуживания здания – насосная, водомерный узел, тепловой пункт, электрощитовая, помещение сетей связи. В составе встроены помещений: магазин «Мископродукты», парикмахерская и группы помещений для работ администрации жилищно-строительного кооператива.
В жилом доме предусмотрено 108 квартир, с размещением по этажам: на 2-19 этажах – 1-1-2-2-2-комнатные квартиры
Вход в жилое здание запроектирован через двойной тепловой тамбур в коридор, ведущий в лифтовой холл. Место для устройства пандуса для маломобильных групп населения не указано.
В каждой квартире предусмотрены остекленные летние помещения (лоджии).
В здании предусмотрено 2 лифта, грузоподъемностью 400 кг и 630 кг; имеется мусоропровод.
Наружная отделка – покраска стен акриловыми фасадными красками.
Внутренняя отделка – подготовка поверхностей под чистовую отделку (затирка потолков, штукатурка стен, звукоизоляция и стяжка полов).
Предлагаются для привлечения к строительству по договору создания объекта долевого строительства:
- для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий: - 15 однокомнатных квартир.
Цена 1 кв. метра общей площади квартиры в жилом доме № 2 на дату опубликования проектной декларации сформирована в текущем уровне цен с учетом прогнозных индексов по состоянию на ноябрь 2014 года и составляет: при строительстве однокомнатной квартиры – 14 633 000 белорусских рублей.
- для граждан, включая индивидуальных предпринимателей, юридических лиц – встраиваемый площадью 256,69 кв.м;
- парикмахерская общей площадью 90,69 кв.м.
Цена 1 кв. метра общей площади на дату опубликования проектной декларации сформирована в текущем уровне цен с учетом прогнозных индексов по состоянию на ноябрь 2014 года и составляет: при строительстве магазина – 18 515 000 белорусских рублей. Цена объекта будет корректироваться на протяжении строительства объекта с учетом изменения статистических индексов изменения стоимости строительства-монтажных работ.
Начало строительства – октябрь 2013 года.
Предлагаемый срок ввода в эксплуатацию жилого дома – ноябрь 2014 года. С планировкой квартир, встроены помещений и ходом работ по строительству можно ознакомиться по адресу: г. Минск, пер. 4-й Загородный, 64а, к. 102, тел. 252-32-18.
Для заключения договора необходимо:
- для граждан – личное присутствие и паспорт (с ксерокопией) того лица, с кем будет заключаться договор;
- для индивидуальных предпринимателей и юридических лиц – необходимый пакет документов;
- быть готовым оплатить в течение 3 рабочих (банковских) дней с даты регистрации договора в комитете строительства и инвестиций Мингорисполкома 25 процентов стоимости объекта долевого строительства.

КРЫЖАВАНКА-ПЕРАКЛАД

Перакладзіце на беларускую мову наступныя словы, а словы-адказы запішыце ў клеткачых крыжаванкі.

Па гарызанталі: 7. Жымо-лість. 8. Ключка. 9. Брукі. 11. Жэсть. 12. Стакан. 15. Сьвє-стное, продовольстве. 16. Ремень, ка. 10. Козодой. 12. Железная дорога. 14. Ящик. 16. Касание, прикосновение. 17. Пахарь, земледелец. 21. Наседка. 22. Очердь. 23. Направление. 27. Услобие. 29. Пасть. 30. Ковёр. 31. Укус.

Па вертыкалі: 1. Приют. 2. Ежовіка. 3. Банка (стекл.). 4. Свєкла. 5. Насилие. 6. Наход-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Калі ласавалца шакаладнымі шайбамі — знадта проста для вас, можае звярнуць сваю ўвагу яшчэ і на «Мінск-Аэну», «Чыжоўка-Арэну» ці «Хакейста». Вытворцы запэўніваюць: прадукцыя пад такімі назвамі зроблена з дэсертнага шакаладу высокай якасці. Што датычыць кошту, то, напрыклад, набор «Залатая пляцэчка», які складаецца з шакаладных канькоў і шайбы агульнай вагой 210 грамаў, можна набыць прыкладна за 45 тысяч рублёў, а шакаладка пад такой жа назвай, якая змяшчае ў сабе 100 грамаў салодкага задавальнення, абдыдзеца ў 10 тысяч рублёў. На думку вытворцаў, у «Залатой пляцэчкі» еўрапейскі смак, які надае яму араматызатар «Кола». Не выключана, што вышэйзгаданая сувенірная прадукцыя не знікне з крам і пасля чэмпіянату свету на хакэй. Калі будзе попыт, то на «Камунарцы» абяцаюць «салодкую спартыўную тэму развіваць і далей».

Фота Юліяны ПІСЬМЕНА

КАБ «ЗАПОСЦІЦЬ» ПЕРАМОГУ...

Адпачынак без інтэрнэту цяпер уявіць сабе немагчыма. Многія госці беларускай сталіцы скардзяцца, у першую чаргу, на адсутнасць бясплатнага доступу да сусветнага павучня і кажуць, што кавярні з выходам у інтэрнэт можна пералічыць па пальцах адной рукі. Сітуацыя, безумоўна, не такая крытычная, якой яе многія ўяўляюць, але пэўныя змены да лепшага усё ж плануецца. Звычайныя вулічныя лаўкі, якія адначасова з'яўляюцца пунктамі доступу да інтэрнэту, — даволі модная і сучасная рэч. На працягу апошніх гадоў пяць яны з'явіліся практычна ва ўсіх буйных гарадах Еўропы. Мінск пакуль што заставаўся абдзеленым. Пакуль што...

Некалькі месяцаў таму Мінгарвыканкам праанансаваў з'яўленне тах лавак у сталіцы на прыздэда чэмпіянату свету. Выканаць заказ будзе дзяржаўная ўстанова «Сталічны транспарт і сувязь». Пад інфармацыю перша намесніка дырэктара прадпрыемства Максіма Бардовіча, дакументальна заказ пакуль не пацвердзаны, таму праца па ўстаноўцы рэчч не вядзецца. Плануецца, што лаўкі з бесправодным доступам у інтэрнэт будуць усталяваны ў двух фан-зонах («Чыжоўка-Арэна», «Мінск-Арэна»), а таксама ў трох так званых «гасцявых зонах», якія размесцяцца

Каб даведацца, ці насамрэч турысты-балельшчыкі атрымаюць невялікі падарунак ад нашых транспартнікаў, мы звярнуліся ў Міністэрства транспарту і камунікацый.

Інфармацыю пацвердзілі. Турыстам, якія прыедуць на чэмпіят у Мінск, сапраўды не даведзецца выдаткова выдаткова грошы на праезд па аўтамабільных дарогах Беларусі. Мінтрансцяпер рыхтуе праект нарматыўнага прававога акта, які дазволіць не плаціць інашэццам, чым аўтамабільнаму транспарту ў іншых краінах, што не ўваходзяць у Мінскі саюз. Да таго ж маса транспартнага сродку не павінна перавышаць 3,5 тоны. Такі дазвол будзе дзейнічаць з 25 красавіка па 31 мая 2014 года.

ЗНАЙСЦІ АГУЛЬНУЮ МОВУ...

...з турыстамі павінны будуць сталічныя міліцыянеры. І, дарэчы, не толькі яны. Сталічных ахоўнікаў парадку да сустрэчы з турыстамі і балельшчыкамі падрыхтавалі яшчэ ў снежні — тады амаль паўтысячы супрацоўнікаў міліцыі скончылі 72-гадзінныя курсы англійскай мовы на базе Мінскага гарадскога інстытута развіцця адукацыі, пасля чаго атрымалі на рукі свае размыўнікі і сертыфікаты. Цяпер настае чарга спецыялістаў з іншых сфер.

Арганізацыі новых курсаў будзе займацца Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт. Наваспечанымі «студэнтамі» стануць супрацоўнікі Беларускай чыгункі, Міністэрства аховы здароўя, Нацыянальнай авіякампаніі «Белавія», РУП «Белфармацыя», банка «БелВЭБ», «Мінскаблэўтатранса» — менавіта ад гэтых арганізацый

Калі нейкая краіна трапіць у фінал, чыгунка будзе адрозу ж гатовая да прыёму новых балельшчыкаў. Тое самае датычыцца і выбывання якой-небудзь зборнай.

— На прадпрыемствах грамадскага харчавання павінны быць створаны максімальна камфортныя ўмовы не толькі з забеспячэннем харчавання, але і для прагляду хакейных матчаў.

Цікава, якія менавіта «установы» меліся на ўвазе — спецыялізаваныя спорт-бары? Альбо і ў грамадскіх сталовых наведвальнікі будуць раз-пораз ускокваць са сваіх месцаў, каб дружным воклічам прывітаць чарговую шайбу, забітую ў вароты? І ўвогуле, што значыць «створаны

Ці застанеца новаўвядзенне пасля чэмпіянату? А вось гэта ўжо будзе залежаць ад жадання саміх супрацоўнікаў.

КВІТОК ДА БЕРЛІНА? HERE YOU ARE!

Адказнасць за добрую сустрэчу гасцей і іх першыя уражанні будзе ляжаць у першую чаргу і на «п'ячых» Беларускай чыгункі. Госці павінны адчуваць сябе як дома. Менавіта для гэтых мэт і будуць створаны спецыяльныя касы для замежнікаў. Галоўнае адрозненне ад звычайных — кавор добра ведае англійскую мову. Такія касы будуць створаны ў розных месцах продажаў білетаў у Мінску і Брэсце. Пра гэта «Звяздзе» расказаў начальнік аддзела па каардынацыі работы вакаласа пасажырскай службы ўпраўлення Беларускай чыгункі Дзяніс Танканог. Па яго словах, праца Беларускай чыгункі будзе ўзгадняцца са спецыяльна створаным каардынацыйным цэнтрам. Галоўная задача апошняга — апэратыўна рэагаваць на вынікі чэмпіянату свету і згодна з імі планавать працу магістралі. Напрыклад, калі нейкая краіна трапіць у фінал, чыгунка будзе адрозу ж гатовая да прыёму новых балельшчыкаў. Тое самае датычыцца і выбывання якой-небудзь зборнай. Усе яны максімальна апэратыўна атрымаюць магчымасць вярнуцца дадому.

Дарэчы, супрацоўнікі новых кас прайшлі і псіхалагічную падрыхтоўку — яны заўжды будуць гатовыя да працы з «буўнімі» фанатамі. Акрамя гэтага, яны добра ведаюць еўрапейскія і беларускія правілы пасажырскага перавозак і заўжды змогуць патлумачыць іх адрозненні замежнікам. Па словах Дзяніса Танканого, такія касы наўрад ці застануцца пасля чэмпіянату. Беларуская чыгунка добра ведае свой пасажырапакет і кіруецца адпрацаванымі сістэмамі. Акрамя таго, магістраль цяпер актыўна развівае спосабы дыстанцыйнага набыцця білетаў (напрыклад, праз інтэрнэт), якія зможуць змяніць спецыяльныя касы для інашэцмаў.

Ганна ГАРУСОВІЧ, Ярэслаў ЛЫСКАВЕЦ.

Даты | **Падзеі** | **Людзі**

1866 год — нарадзіўся Рамэн Ралан, славеты французскі пісьменнік. Ён — адзін з тых «майстроў культуры», якія падтрымлівалі яе пераемнасць, прыносячы ў новы свет лепшыя рысы культуры мінулага. Свой творчы шлях ён пачаў як драматург. Ралан выступаў за стварэнне прычыновай новай драматыкі, але яго кніга «Народны тэатр» атрымала сціплы водгук. У гэты перыяд ён пачаў пісаць свае відомыя творы — раманы «Жан-Крыстоф». Захоплены гістарычнымі асобамі, Ралан напісаў некалькі біяграфіяў: «Жыццё Бетховена», «Жыццё Мікеланджэла», «Жыццё Талстога». У 1915 годзе пісьменнік атрымаў Нобелеўскую прэмію на літаратуру «за вышнюю ідэалаў літаратурных твораў, за спачуванне і любоў да праўды, з якой ён апісавае чалавечыя тыпажы».

1884 год — 130 гадоў таму нарадзіўся Антон Іванавіч Луцкевіч, беларускі грамадскі дзеяч, гісторык, публіцыст, літаратурны крытык. З 1906 года — у Вільні, выдаваў газету «Наша доля», «Наша ніва». У друку выступаў пад псеўданімам Антон Навіна. У 1921-м узначальваў Беларускае нацыянальнае камітэт у Вільні, заснаваў Беларускае школьнае раду, якая пазней злілася з Таварыствам беларускай школы. Выкладаў у Вільняўскай беларускай гімназіі. У 1927 годзе арыштаваны польскімі ўладамі, аднак судом быў апраўданы. Аўтар кніг, брашураў, артыкулаў па гісторыі Беларусі, беларускім прававісьце, гісторыі беларускага адраджэння, літаратурна-крытычных артыкулаў. У 1939 годзе рэпрэсаваны. Памёр у 1946-м. Рэабілітаваны ў 1989 годзе.

1924 — 90 гадоў таму нарадзіўся (в. Саламір'е Полацкага раёна Віцебскай вобласці) Арцём Яфімавіч Баханькоў, вядомы беларускі мовазнавец, доктар філалагічных навук, прафесар. Скончыў Полацкае педукацыйнае і Мінскі педінстытут імя А. М. Горькага, настаўнічаў у школах Полаччыны. З 1960 г. у Інстытуце мовазнаўства АН БССР, у 1992–1997 гг. — загадчык-арганізатар кафедры беларускай мовы пры Беларускай АН Беларусі. Даследаваў лексіку сучаснай беларускай мовы і народных гаворак. Вядомы як саўтэр і навуковы рэдактар акадэмічных «Тлумачальнага слоўніка беларускай мовы», «Руска-беларускага слоўніка» і «Беларуска-рускага слоўніка», а таксама «Тлумачальнага слоўніка беларускай мовы» і «Тлумачальнага слоўніка рускай мовы», якія ўжо каля 40 гадоў (!) задавальняюць патрэбы вучняў пры вывучэнні абедзвюх дзяржаўных моў нашых краін. Удзельнічаў у Айчынай вайне, быў тройчы паранены. Узнагароджаны дзвюма медалямі «За адвагу», ордэнам Айчынай вайны і ступені. Памёр 12 жніўня 2001 г.

Было сказана | **Якуб КОЛАС, народны паэт Беларусі:**
«Няхай надзея Гарыць у сэрцы і маіце».

ЗБОРНАЯ ЗША ПА ХАКЕІ: У СОЧЫ І МІНСК ПА МЕДАЛІ

Да чэмпіянату свету па хакэй у Мінску застаецца крыху больш за тры месяцы, самы час завочна пазнаёміцца з гасцімі турніру і спернікамі Беларускай зборнай.

У першы гульнявы дзень, 9 мая, зборная Беларусі згуляе са зборнай ЗША, раней гэтыя каманды сустракаліся на чэмпіянатах свету ў 2007-м і ў 2012 гадах, двойчы амерыканскія хакейсты атрымлівалі перамогу.

«Цуд на лёдзе»

Зборная ЗША па хакэй з шайбай базуецца ў горадзе Эн Арбор, сёння займае 6 месца ў рэйтынгу ІХФ (2013 года).

Самым вядомым поспехам зборнай ЗША стаў «Цуд на лёдзе» на Алімпійдзях 1980 года ў Лэйк-Плісідзе, калі на шляху да золата амерыканская каманда выйграла ў абсалютнага фаварыта — зборнай Савецкага Саюза. Да гэтага часу «Цуд на лёдзе» лічыцца адным з найвялікшых дасягненняў у гісторыі амерыканскага спорту.

Акрамя таго, хакейная зборная двойчы перамагла на Алімпійскіх гульнях (1960, 1980), а таксама выйграла Кубак свету ў 1996 годзе. Апошняе дасягненне на чэмпіянатах свету — бронзавы медаль ў 2013 годзе, на Алімпійскіх гульнях — сярэбраны медаль ў 2010-м.

У 1990-х гадах амерыканскі хакэй меў шмат выдатных хакейстаў, у іх ліку славетныя гульцы НХЛ Брэт Хал, Пэт Лэфантэн, Крыс Чэліяс, Філ Хаўслі, Майк Рыхтэр, Браян Ліч, Джэрэмі Ронік, Майк Мадана.

Нядзюні поспех

На мінулым чэмпіянаце свету ў 2013 годзе зборная ЗША выйшла ў чвэрцьфінал, дзе перамагла Расію, але ў паўфіналеступіла швейцарцам. У матчы за трэцяе месца амерыканскія хакейсты па біллітах абыгралі зборную Фінляндыі.

У складзе бронзавых прызёраў згулялі былыя нападчыны мінскага «Дынама» Цім Стэпэлтан і амерыканец беларускага паходжання Алекс Гальчанок (нападчыны з'яўляецца сынам экс-хакейста зборнай Беларусі Алесандра Гальчанка). На той чэмпіят галоўны трэнер Джо Сака сабраў у зборнай 20 гульцоў асноўных камандаў Нацыянальнай хакейнай лігі (НХЛ).

У Сочы па золата

Перад мінскім чэмпіянатам свету зборная ЗША згуляе на Алімпійдзях у Сочы. Генеральны менеджар зборнай Дэвід Пойл абвясціў склад каманды, якая адправіцца на зیمовыя Алімпійскія гульні.

на працягу 12 гадоў. Байлсма працуе галоўным трэнерам у «Пітсбург Пінгвінс» з сезона 2008–2009 года. У першым жа годзе разам з камандай выйграў Кубак Стэнлі. Дэн Байлсма заявіў прэсе, што яго каманда едзе ў Сочы па золата.

Праляцелі міма

За бортам алімпійскай зборнай засталіся такія зоркі сусветнага хакэя, як Бэн Бішон (гулец «Тампа Бэй» з'яўляецца лідарам сярэд варатароў НХЛ па працэнце адбійных шайбаў), Джэ Джонсан (абаронца «Каламбуса»), Кіт Эндлі (абаронца «Фінкса»), Бобі Раян (нападчыны «Атавы»), Брэндан Саад (нападчыны «Чыкага»), Джэйсан Памініль (нападчыны «Мінесоты»).

Які склад прыедзе ў Мінск, скажае складана, сярэд спецыялістаў існуе думка, што ў алімпійскі год на чэмпіянаце свету збіраюцца не самыя моцныя хакейсты. Ды і занятасць у плей-оф НХЛ можа перашкодіць лідарам прыхаць у Беларусь. У першую чаргу гэта тычыцца

Пола Марціна і Бруска Орпіка, чый «Пітсбург» мае 72 ачкі і знаходзіцца на першым месцы Усходняй канферэнцыі. З вялікай верагоднасцю ў плей-оф НХЛ трапіць прадстаўнік «Анахайма» Кэм Фаўлер, яго каманда займае першы радок у Заходняй канферэнцыі. «Чыкага» Патрыка Кейна і «Каларада» Пола Шцясных таксама маюць вялікія шанцы на барышчы па Кубак Стэнлі.

Дакладна можна сцвярджаць адно — у ЗША досыць доўгая лаўка запасных, таму зборная з любымі гульцамі будзе прэтэндаваць на п'едэстал.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

СЁННЯ

Месяц
Маладзік 30 студзеня.
Месяц у сур'і Казарога.

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск — 9.02	17.45	8.43
Віцебск — 8.56	17.29	8.33
Магілёў — 8.52	17.35	8.43
Гомель — 8.42	17.37	8.55
Гродна — 9.16	18.00	8.44
Брэст — 9.11	18.07	8.56

Імяніны
Пр. Максіма, Пятра.
К. Ганны, Валерыя, Яянона, Міхала, Францішка.

Фота Андрэя КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 773мм рт.сл. -25...-23°С -18...-16°С	ГРОДНА 767мм рт.сл. -20...-18°С -20...-18°С	МІНСК 761мм рт.сл. -24...-22°С -21...-19°С	МАГІЛЕЎ 768мм рт.сл. -25...-23°С -21...-19°С
БРЭСТ 762мм рт.сл. -17...-15°С -18...-16°С	ГОМЕЛЬ 771мм рт.сл. -28...-24°С -22...-20°С		

...у суседзях

ВАРШАВА -13...-11°С	КІЕЎ -18...-16°С	РЫГА -13...-11°С
ВІЛЬНЮС -19...-17°С	МАСКВА -21...-19°С	С.ПЕЦЯРБУРГ -15...-13°С

Абазначэнні:
 ■ — невялікая геамагнітная ўзрушэнні
 ■ — слабая геамагнітная бура
 ■ — малая геамагнітная бура

УСМІХНЕМСЯ

Зразумей гэтых жанчын: спачатку палякоўца маму, што выйдзе замуж, потым палякоўца мужа, што выйдзе да мамы.

— Як вы думаеце, калі мужчына хутчэй бяжыць: калі даганяе жанчыну ці калі бяжыць па гарэлку?
— Калі з бутэлькай гарэлкі ўцякае ад жанкі.

Ён быў у выдатнай спартыўнай форме.
Праўда, на пузе яна ўжо не зашпілялася.

Як трэба ўгадваць дзядей:
— Ваня, гэтая каша. Каша, гэта Ваня.
А цяпер давайце паглядзім, хто каго хутчэй з'есць!

Вы нічога не ведаеце пра страх, калі ў вас сэрца ночы не падала каля ложка гітара.

Кінем жэрабэя?..

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), В.КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А.КІЛЯЧУК, С.ПРОТАС (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯХОВ, Л.ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падліскі і распаўсюджвання — 287 18 35, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказны за выпуск дадатка: «Чыроня змена» — 292 44 12; «Місцовае самараванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 82, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; Бухгалтэрыя: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.minsk.by; (для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца судамі рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адукавана ў Рэспубліканскім універсітэце праапраўленства «Вядавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 22.817. Індэкс 63850. Зак. № 394.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 | Нумар падпісаны ў 19.30
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 | 28 студзеня 2014 года.